

แนวทาง

การพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเป็น

ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายพัฒนาสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้คู่มือการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) ดังนั้น เพื่อพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริมการเรียนรู้จึงจัดทำแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นไปตามพันธกิจ บริบท ภูมิสังคม และพหุวัฒนธรรมในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา และสอดคล้องกับคู่มือการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) ตลอดจนมีการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน

กรมส่งเสริมการเรียนรู้หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จะเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และขอขอบคุณคณะทำงานทุกท่าน ที่ได้ร่วมกันจัดทำเอกสารฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นายธนากร ดอนเหนือ
อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
มกราคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ ๑ บทนำ	๑
- ความสำคัญและความเป็นมา	๑
- ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๔
บทที่ ๒ แนวปฏิบัติในการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	๙
- บทบาทหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	๙
- เกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	๙
- มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	๑๐
บทที่ ๓ การขอรับการประเมินเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	๑๔
- การจัดทำเอกสารขอรับการประเมินเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (แบบ ศรร.๐๑ และแบบ ศรร.๐๒)	๑๔
- ขั้นตอนการขอรับการประเมินเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	๑๔
บทที่ ๔ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาพอเพียงเพื่อรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	๑๗
- ด้านที่ ๑ บุคลากร	๑๗
- ด้านที่ ๒ การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	๑๙
- ด้านที่ ๓ ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก	๒๐
บทที่ ๕ การรับการประเมินสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	๒๒
บรรณานุกรม	๒๔

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก	๒๕
- ปฏิทินการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	๒๖
- หลักเกณฑ์การประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา	๒๘
- แผนผังตัวอย่างวิธีการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	๔๓
- ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้/ กิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๔๔
- ตัวอย่างแบบประเมินความพึงพอใจฐานการเรียนรู้	๔๘
- ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๔๙
- ตัวอย่างการถอดบทเรียน (๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔) แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้/ กิจกรรมการเรียนรู้	๖๑
- ตัวอย่างวิธีการบริหารจัดการ/พัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา	๖๓
- ตัวอย่างผู้บริหารมีนวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีบริหารจัดการการศึกษาที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีนวัตกรรม/วิธีการ/รูปแบบ (Model)	๖๗
- ตัวอย่างเรื่องเล่าของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการนำหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน	๖๙
- ตัวอย่างเรื่องเล่าของครูที่ประสบความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในชีวิต หรือการพัฒนาตนเอง	๗๐
- ตัวอย่างเรื่องเล่าของผู้เรียนแกนนำในการพัฒนาและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	๗๒
- ตัวอย่างกำหนดการประเมิน	๗๔
คณะผู้จัดทำ	๘๒

บทที่ ๑

บทนำ

๑. ความสำคัญและความเป็นมา

“...ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นตอน เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐานคือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อน ด้วยวิธีการที่ประหยัด ระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างความเจริญให้ค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับ ด้วยความรอบคอบ ระวังและประหยัดนั้น ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์...”

พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงให้คนไทยมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ ดังพระบรมราชาวาท ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นความพออยู่ พอกิน ของคนส่วนใหญ่ในประเทศ และความสงบสุขในเบื้องต้น รวมถึงการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ถูกต้องตามหลักวิชา ด้วยความรอบคอบ ประหยัด และป้องกันความผิดพลาด เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือ “วิกฤตต้มยำกุ้ง” ซึ่งเป็นวิกฤตการณ์ที่เกิดจากประเทศไทยแล้วขยายไปสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงอธิบายแนวทางการพัฒนาตามแนวพระราชดำริที่ได้ทรงชี้แนะในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ทรงใช้คำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” ทรงเห็นว่า หลักเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริ เป็นหลักคิดและหลักการของการพูดจาและปฏิบัติตน ไม่ใช่เศรษฐกิจ และให้ความหมายเบื้องต้นของการอยู่อย่างพอเพียง คือ คิด พูด ทำอะไรต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ ยึดทางสายกลาง (= ไม่สุดโต่ง) ไม่เบียดเบียนผู้อื่น โดยเริ่มต้นที่ความคิด มีความพอในใจ พอในความต้องการของตน ซึ่งนำมาสู่การกำหนดคุณลักษณะหรือทักษะชีวิต “อยู่อย่างพอเพียง” (คิด พูด ทำ)

ดร. ปรียานุช ธรรมปิยา ได้สรุปไว้ในเอกสารวิชาการ เรื่อง เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของกรมส่งเสริมการเกษตรว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๗ ได้บัญญัติเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ไว้ในข้อ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ นอกจากนี้ ในมาตรา ๖๕ ได้ระบุให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปประเทศและกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ”

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานในการกำหนดแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ ได้อัญเชิญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) เน้นในเรื่องการพัฒนาคณะเป็นศูนย์กลางต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับก่อนหน้า และฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่อ ๆ มา ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนพัฒนาประเทศระดับที่ ๒ จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีหลักการและแนวคิดสำคัญ ๔ ประการ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ดังนี้

๑. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ ภูมิคุ้มกัน บนฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์เงื่อนไขระดับประเทศและระดับโลก ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ รวมทั้งศักยภาพของทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๒. การสร้างความสามารถในการ “ล้มแล้ว ลุกไว” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน ๓ ระดับ ประกอบด้วย

๒.๑ การพร้อมรับ หรือ ระดับ “อยู่รอด” ในการแก้ไขข้อจำกัดหรือจุดอ่อนที่มีอยู่ ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต หรือทำให้ประเทศมีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและภายใน รวมถึงการสร้างความพร้อมในทุกระดับในการรับมือกับสภาวะวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นให้สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว

๒.๒ การปรับตัว หรือ ระดับ “พอเพียง” ในการปรับเปลี่ยนปัจจัยที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระดับครอบครัว ชุมชน พื้นที่ และประเทศ รวมถึงปรับทิศทางรูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

๒.๓ การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน หรือ ระดับ “ยั่งยืน” ในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในมิติต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของบุคคลและสังคมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

๓. เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งในมิติของการมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ

๔. การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบกำหนดทิศทางและนโยบายด้านการศึกษา ได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ มีแนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ภายใต้วิสัยทัศน์ (Vision) “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ
๓. เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๔. เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาภายใต้ ๖ ยุทธศาสตร์หลัก ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติบรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ และแนวคิดการจัดการศึกษา ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนพัฒนาประเทศ รวมถึงแผนแม่บททางการศึกษาที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า การพัฒนาประเทศไทยดำเนินไปบนพื้นฐานของแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างสมดุลและยั่งยืนในทุกมิติ

การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

จากเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทและแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศที่หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องดำเนินตามกรอบและแนวทางการพัฒนา เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทยที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศ พัฒนาคอนไทยให้เป็นพลเมืองดีมีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รวมถึงพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งร่วมมือผืนนี้กำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงปัจจุบัน ซึ่งมุ่งปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง สนับสนุนและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง และพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา เพื่อให้หน่วยงานและสถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการบริหาร การดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรจนเกิดผล ในทางปฏิบัติในทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ตลอดจนเกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ในการดำเนินการบนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นหน่วยงานระดับกรมในกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริม การเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา ประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทย และสังคมโลก ได้อย่างผาสุก กับเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการ ของโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัด หรือความจำเป็น

๒. ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด และหลักปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานให้พสกนิกรชาวไทยมาตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้คนไทยสามารถพึ่งตนเองได้บนฐานทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ และพัฒนาให้สอดคล้องกับ ภูมิสังคมอย่างสมดุล และเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนจนเกิดความยั่งยืน

๒.๑ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

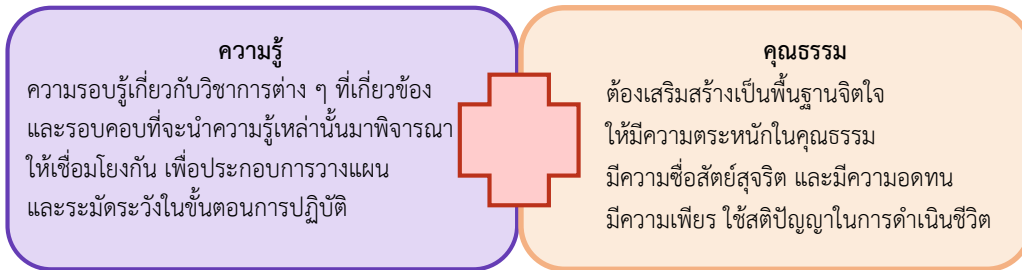
กรอบแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักในการดำเนินชีวิตไปสู่ความเจริญก้าวหน้า พร้อมกับความสุขและมั่นคง เมื่อนำไปใช้บริหารจัดการตนเอง และภารกิจงานที่บุคคลนั้นกำลังกระทำอยู่อย่างสม่ำเสมอ ย่อมสำเร็จประโยชน์ และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิดที่ต้องใช้ความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรมในการตัดสินใจ โดยคำนึงถึง ๓ หลักการ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมุ่งที่จะทำให้เกิดขึ้นนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าที่สมดุล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน ๔ มิติ ได้แก่ ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

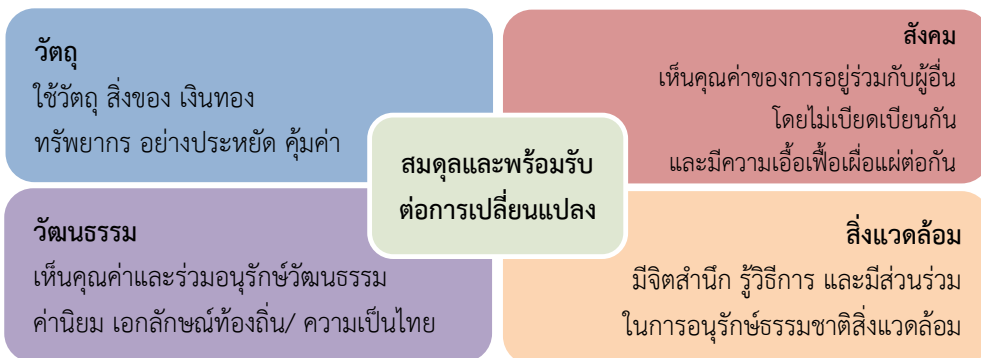
การทำงานใด ๆ ที่มุ่งให้ประสบผลสำเร็จอย่างราบรื่น
แต่ละบุคคลจำเป็นต้องใช้ความรู้ควบคู่กับคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

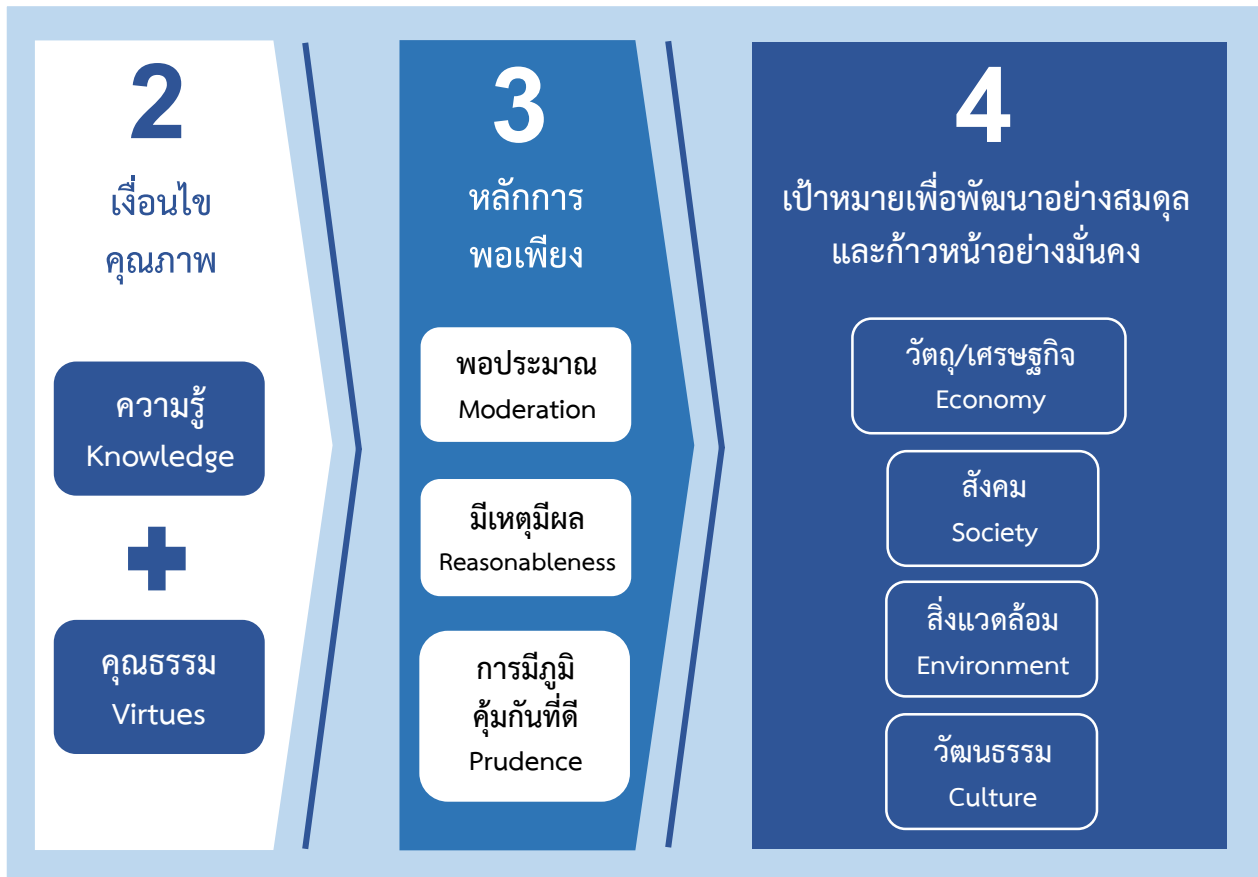

การตัดสินใจและการดำเนินการใด ๆ จำเป็นต้องยึดสาม ๓ หลักการพอเพียงทุกครั้ง

พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
<ul style="list-style-type: none"> พอเหมาะพอดี กับสภาพของตน (ปัจจัยภายใน) พอควร สอดคล้องกับภูมิสังคม (ปัจจัยภายนอก)	<ul style="list-style-type: none"> รู้สาเหตุ - ทำไม/เพราะอะไร รู้ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง - วิชาการ กฎหมาย ความเชื่อ ประเพณี รู้ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ กว้างแคบใกล้ไกล	<ul style="list-style-type: none"> เตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ วางแผน รอบคอบ ไม่ประมาท เพื่อป้องกันอันตรายหรือปัญหา ที่อาจจะเกิดขึ้น

มุ่งให้เกิดความสุขและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้อย่างดี

(ปริยานุช ธรรมปิยา. ม.ป.ป.: ๖,๘)

๒.๒ ศาสตร์การพัฒนา หรือหลัก ๓ ศาสตร์

ศาสตร์แห่งการพัฒนาในสังคมไทย ซึ่งมีสามศาสตร์ คือ ศาสตร์ชาวบ้าน ศาสตร์สากล และศาสตร์พระราชานี้ ศาสตร์อื่นที่สามประเทศอื่นไม่มี ซึ่งศาสตร์พระราชานี้ คือ โครงการตามพระราชดำริที่กว้างกว่าโครงการทั้งการจัดการดิน การจัดการน้ำ การเกษตรแปรรูป พลังงานทางเลือก สิ่งแวดล้อมชุมชน การปลูกป่า ปลูกต้นไม้ ปลูกพืชผักสวนครัว โครงการพระราชดำรินี้ทุกอย่าง (เกษม วัฒนชัย. ๒๕๕๘)

จากวารสารสมาคมนักวิจัย ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๐ นายคาเมอ เอกอัครราชทูตถาวรประเทศเคนยา ประจำสหประชาชาติกล่าวว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เวลาทรงงาน จะทรงศึกษาเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้ง เคยมีพระราชดำรัสว่า “ในเวลาที่ทรงเป็นพระมหากษัตริย์นี้ ถ้าไปทรงแนะนำประชาชนผิด รู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ผิด เสียหายมาก ผิดไม่ได้ เพราะฉะนั้นจะมีพระราชกระแสตลอดเวลาว่า จะทำอะไร ต้องศึกษาให้ลึกซึ้ง” “ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอยู่ข้อหนึ่ง ใจกว้างความรู้ทางวิชาการ ทำอะไรต้องรู้ลึกอย่างรอบคอบ ทำมั่ว ๆ ไม่ได้ ทำแบบไม่รู้เรื่องนี้ไม่ได้ จะเสียหาย นอกจากเสียเวลาแล้วยังเสียหายอีก” แล้วพระองค์ท่านก็กล่าวถึงการพัฒนานี้ว่า สามารถแบ่งศาสตร์การพัฒนาได้สามศาสตร์ด้วยกัน เริ่มจากอันที่หนึ่ง คือ ศาสตร์ชาวบ้าน ที่เราเรียกว่า ภูมิปัญญาชาวบ้าน... สอง ศาสตร์สากล ก็คือ สิ่งที่ครูไปเรียนมาแล้วมาสอนหนังสือ ครูเก่งกว่าชาวบ้าน ไปเรียนศาสตร์สากล คือ ศาสตร์ฝรั่ง... อันที่สาม ที่ประเทศอื่นไม่มี คือ ศาสตร์พระราชานี้ เป็นโครงการตามพระราชดำริ ที่มีอยู่มากมายถึงห้าพันกว่าโครงการ มีทั้งการจัดการดิน การจัดการน้ำ การเกษตรแปรรูป สิ่งแวดล้อม การปลูกป่า ปลูกต้นไม้ ปลูกพืชผักสวนครัว

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ศาสตร์การพัฒนาในสังคมไทย สามารถแบ่งเป็น ๓ ศาสตร์ ได้แก่

๑) **ศาสตร์ชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน** คือ องค์ความรู้ของชาวบ้านเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ และความเฉลียวฉลาดของชาวบ้าน รวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษ สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ระหว่างการสืบทอดมีการปรับ ประยุกต์ และเปลี่ยนแปลงจนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

๒) **ศาสตร์สากล หรือศาสตร์ฝรั่ง** คือ องค์ความรู้ทั่วไปที่เป็นสากลหรืองานวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ เช่น เนื้อหาสาระตามสาระการเรียนรู้ รายวิชา ทฤษฎี งานวิจัย เป็นต้น

๓) **ศาสตร์พระราชา** คือ องค์ความรู้ของรัชกาลที่ ๙ ที่พระราชทานผ่านวิธีการต่าง ๆ ด้วยความมุ่งหมายที่จะพัฒนา ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหา เพื่อประโยชน์สุขแก่พสกนิกร และส่งผลถึงมนุษยชาติทั้งปวง ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง สันติสุข อย่างยั่งยืน ได้แก่

๓.๑) หลักการทรงงาน เป็นความรู้จากพระราชกรณียกิจของพระองค์ที่ครอบคลุมเรื่องการศึกษา และสุขภาพ การเพิ่มผลผลิตการผลิต การค้นคว้าวิจัย การบริหารความเสี่ยง การอนุรักษ์ จากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ธรรมชาติ และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งล้วนมีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของทุกผู้ทุกคน จำนวน ๒๗ ข้อ สำนักงาน กปร.)

๓.๒) โครงการตามพระราชดำริ เป็นองค์ความรู้จากโครงการตามพระราชดำริ ซึ่งมีจำนวนมากกว่า ๔,๐๐๐ โครงการ ใน ๖ มิติ คือ น้ำ ดิน เกษตร พลังงานทดแทน ป่า และสิ่งแวดล้อม

๓.๓) พระบรมราโชวาท และพระราชดำรัส เป็นความรู้ที่ได้พระราชทานข้อคิด คำสั่งสอน ตักเตือน และให้สติแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสต่าง ๆ

๓.๔) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นแหล่งรวมความรู้ที่ได้ทรงพัฒนาขึ้น ในแต่ละภูมิภาค จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่

(๑) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา “ป่าหาย น้ำแห้ง ดินเลว...ก็พัฒนาได้”

(๒) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี “ฟื้นดิน คืนป่า พัฒนาคุณภาพชีวิต”

(๓) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี “การฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเล จากยอดเขาสู่ท้องทะเล”

(๔) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร “สร้างน้ำ เพิ่มป่า พัฒนาชีวิตแบบพอเพียง”

(๕) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ “ต้นทางคือป่าไม้ ปลายทางคือประมง ระหว่างทางคือเกษตรกรรม”

(๖) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส “ป่าพรุ เสื่อมโทรม สะสมดินเปรี้ยว แกล้งดินอย่างเดียว พัฒนาได้ยั่งยืน”

๓.๕) บทเพลงพระราชนิพนธ์ และบทพระราชนิพนธ์ เป็นองค์ความรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมร่วมอันดีงาม ตลอดจนความรักชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

๒.๓ พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน ได้แก่

๑) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- ๑.๑) ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง
- ๑.๒) ยึดมั่นในศาสนา
- ๑.๓) มั่นคงในสถาบันกษัตริย์
- ๑.๔) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม

- ๒.๑) รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดี – ชอบ / ชั่ว – ตี
- ๒.๒) ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม
- ๒.๓) ปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่ดี
- ๒.๔) ช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง

๓) มีงานทำ – มีอาชีพ

๓.๑) การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชน ฝึกงาน สู้งาน ทำจนงานสำเร็จ

๓.๒) การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็น และมีความทำในที่สุด

- ๓.๓) ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มีงานทำ จนสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัว

๔) เป็นพลเมืองดี

๔.๑) การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน

๔.๒) ครอบครัว – สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่ เป็นพลเมืองดี

๔.๓) การเป็นพลเมืองดี คือ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ” เช่น งานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณกุศลให้ทำด้วยความมีน้ำใจ และความเอื้ออาทร

ดังนั้น กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงได้รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องกับบริบทการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่หน่วยงาน สถานศึกษา ชุมชน ภาควิชา และประชาชนที่สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้ตามความต้องการ รวมทั้งเป็นสถานศึกษาที่บ่มเพาะ อนุรักษอยู่อย่างพอเพียงให้แก่ผู้เรียน กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ชุมชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ ๒

แนวปฏิบัติในการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีสถานศึกษาได้รับการประกาศให้เป็น สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ครบทุกแห่ง (๙๒๘ แห่ง) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดกรมส่งเสริม การเรียนรู้ สามารถน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการสถานศึกษาให้เกิดผลในทางปฏิบัติทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีความยั่งยืน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพในการขยายผลการขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ตลอดจนเป็นแหล่งศึกษา ดูงานให้กับหน่วยงานและผู้สนใจ

การดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้พร้อมรับการประเมินเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางในการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. บทบาทหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีดังนี้

๑.๑ เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่หน่วยงาน สถานศึกษา ชุมชน ภาครีเอกชน และประชาชนที่สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้ตามความต้องการ รวมทั้งเป็นสถานศึกษาที่ปมเพาะ อุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงให้แก่ผู้เรียน กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ชุมชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

๑.๒ ขยายผลในการพัฒนาสถานศึกษาอื่นให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง ส่งเสริมชุมชน ภาครีเอกชน ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาจนได้รับการยอมรับและเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์

๒. เกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ที่จะขอรับการประเมินเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาสถานศึกษาตามแนวทางและเกณฑ์การประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) ซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์ การประเมิน ๓ ด้าน ๘ องค์ประกอบ คือ

ด้านที่ ๑ บุคลากร ๔ องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ ๑ ผู้บริหาร

องค์ประกอบที่ ๒ ครู/บุคลากร

องค์ประกอบที่ ๓ ผู้เรียน

องค์ประกอบที่ ๔ คณะกรรมการสถานศึกษา

ด้านที่ ๒ การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ๒ องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ ๑ อาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบที่ ๒ แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ และ/หรือกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง
อุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง

ด้านที่ ๓ ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ๒ องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ ๑ ความสัมพันธ์กับสถานศึกษาอื่นในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

องค์ประกอบที่ ๒ ความสัมพันธ์กับหน่วยงานต้นสังกัด และหรือหน่วยงานภายนอก
(ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน)

๓. มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

การดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้พร้อมรับการประเมินเป็น
ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ดังนี้

๓.๑ ผู้บริหารเป็นผู้บริหารมืออาชีพ บริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
อย่างมีประสิทธิภาพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน มีการพัฒนานวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการบริหารจัดการ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น

๑) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง

๒) ผู้บริหารปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตที่เป็นแบบอย่างที่ดี

๓) ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นและสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงอย่างมีคุณภาพ

๔) ผู้บริหารพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เหมาะสม
และสอดคล้องกับบริบท ภูมิสังคม ผู้เรียน ท้องถิ่นและพหุวัฒนธรรม

๕) ผู้บริหารพัฒนานวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดีตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงและบูรณาการศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

๖) ผู้บริหารเป็นผู้นำและมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจ้ด
การเรียนรู้ (PLC) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้บรรลุวัตถุประสงค์

๗) ผู้บริหารขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกสถานศึกษาได้
บรรลุตามวัตถุประสงค์

๘) ผู้บริหารมีความสัมพันธ์อันดีและเป็นที่ยอมรับของครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ภาคีเครือข่าย
และหน่วยงานอื่น

๙) ผู้บริหารมีการพัฒนานวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการบริหารจัดการสถานศึกษา และหรือการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นที่ยอมรับ และเผยแพร่ผ่านวิธีการที่เหมาะสม

๓.๒ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพ
ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน มีการพัฒนานวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง โดยบูรณาการศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์จนเป็นผลงานที่มีคุณภาพเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่ย
อมรับ

๑) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
อย่างถูกต้อง

๒) ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบอย่างที่ดี

๓) ครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบท ภูมิสังคม ผู้เรียน ท้องถิ่น และพหุวัฒนธรรม

๔) ครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาการจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงและโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างหลากหลาย และเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรู้

๕) ครูและบุคลากรทางการศึกษา ใช้ฐานการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง มีจิตสำนึกที่ดีและปฏิบัติตนต่อความเป็นพลเมืองที่ดี ต่อสังคม และสถาบันหลักของชาติอย่างเหมาะสม

๖) ครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอยู่พอเพียงได้ตามบริบท ภูมิสังคม ผู้เรียน ท้องถิ่นและพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษา

๗) ครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนานวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและบูรณาการศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นที่ยอมรับ

๘) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (PLC) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

๙) ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมมือในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกสถานศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์

๑๐) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสัมพันธ์อันดีและเป็นที่ยอมรับของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ภาคีเครือข่าย และหน่วยงานอื่น

๑๑) ครูและบุคลากรทางการศึกษา เผยแพร่สื่อ/นวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านวิธีการที่เหมาะสม

๓.๓ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะการคิด และทักษะการทำงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง มีจิตสำนึกที่ดีและปฏิบัติตนต่อความเป็นพลเมืองที่ดี ต่อสังคม และสถาบันหลักของชาติ สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และอารยวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจของท้องถิ่นและสถาบันหลักของชาติ

๑) ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าและความสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต

๒) ผู้เรียนแกนนำมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง

๓) ผู้เรียนแกนนำปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นแบบอย่างที่ดี

๔) ผู้เรียนแกนนำมีความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๕) ผู้เรียนแกนนำมีทักษะการคิด ทักษะการทำงาน ทักษะความสามารถในการถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์

๖) ผู้เรียนแกนนำเกิดคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง มีจิตสำนึกที่ดี และปฏิบัติตนต่อความเป็นพลเมืองที่ดีต่อสังคม และสถาบันหลักของชาติอย่างเหมาะสม

๗) ผู้เรียนแกนนำมีคุณสมบัติของคนไทยที่พึงประสงค์ตามแนวพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐

๘) ผู้เรียนแกนนำมีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของ สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และดำรงวัฒนธรรมความภาคภูมิใจของท้องถิ่น และสถาบันหลักของชาติ

๙) ผู้เรียนแกนนำมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา

๓.๔ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาตระหนักในความสำคัญ และเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องจนสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับ

๑) คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักและเห็นคุณค่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาเห็นคุณค่า และศรัทธา การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

๓) คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้การสนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาจนเห็นผล

๔) คณะกรรมการสถานศึกษาให้การสนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานการขับเคลื่อนหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสู่ภายนอกสถานศึกษาจนเห็นผล

๓.๕ อาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑) อาคาร สถานที่ที่มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย และเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) มีแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการดูแลรักษา และปรับใช้อาคาร สถานที่ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

๓) มีศูนย์รวมข้อมูลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีสื่อ อุปกรณ์ เนื้อหาสาระ/องค์ความรู้ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔) มีแผนผังแสดงแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องกับบริบท ภูมิสังคม และท้องถิ่น

๕) ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม อาคาร และสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

๖) ชุมชน องค์กร และหน่วยงานอื่นสามารถใช้ประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริม ดูแล รักษา และพัฒนาอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๓.๖ แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ สอดคล้องกับบริบท และภูมิสังคมของสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง การมีจิตสำนึกที่ดีและปฏิบัติตนต่อความเป็นพลเมืองที่ดี ต่อสังคมและสถาบันหลักของชาติ และการเสริมสร้าง ผู้เรียนให้มีคุณสมบัติของคนไทยที่พึงประสงค์ตามแนวพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐

๑) แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ ทั้งภายในและหรือภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับบริบท และภูมิสังคมของสถานศึกษา เหมาะสมในการเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง และการเสริมสร้างผู้เรียนให้มี คุณสมบัติของคนไทยที่พึงประสงค์ตามแนวพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐

๒) แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้ มีสื่อ อุปกรณ์ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และองค์ความรู้ที่ครบถ้วน และเอื้อต่อการสร้างเสริมผู้เรียนให้มีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง

๓) มีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้องและชัดเจน สามารถนำไปจัดการเรียนรู้ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์

๔) มีวิทยากรรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ ที่สามารถสื่อสารได้ถูกต้องและชัดเจน

๕) บุคลากรในสถานศึกษาสามารถเป็นวิทยากรอธิบายการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงได้ถูกต้องและชัดเจน

๖) มีการประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

๓.๗ สถานศึกษามีความสัมพันธ์อันดีกับสถานศึกษาอื่น/หน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ประสบผลสำเร็จ

๑) สถานศึกษามีเครือข่ายการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเพื่อรองรับการศึกษาดูงานของสถานศึกษาอื่น/หน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ โดยไม่กระทบภารกิจหลักของสถานศึกษา

๓) สถานศึกษาเป็นแกนนำของสถานศึกษาอื่น/หน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔) สถานศึกษาเป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาสถานศึกษาอื่นให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง หรือพัฒนาหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จนได้รับการยอมรับและเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์ อย่างน้อย ๑ แห่ง

๓.๘ สถานศึกษามีความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานภายนอก ได้รับการยอมรับและความร่วมมือจากหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาได้ประสบผลสำเร็จ

๑) สถานศึกษามีความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานต่าง ๆ

๒) สถานศึกษาประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้และหรือรับการสนับสนุนในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

๓) สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการความสัมพันธ์กับหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๔) สถานศึกษาได้รับการยอมรับ และความร่วมมือจากหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกสถานศึกษา

๕) สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ /ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ จนสามารถพัฒนาสถานศึกษาอื่นให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง หรือพัฒนาหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จนได้รับการยอมรับและเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์ อย่างน้อย ๑ แห่ง

บทที่ ๓

การขอรับการประเมินเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๑. การจัดทำเอกสารขอรับการประเมินเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (แบบ ศร.๐๑ และแบบ ศร.๐๒)

๑.๑ จัดทำแบบสถานศึกษาประเมินตนเอง (แบบ ศร.๐๑) และเอกสารประกอบการคัดกรองศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (แบบ ศร.๐๒) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๑) แบบสถานศึกษาประเมินตนเอง (แบบ ศร.๐๑) ต้องมีคะแนนประเมินไม่ต่ำกว่าระดับ ๔ ซึ่งผู้บริหารจะต้องลงนามในแบบประเมิน และวัน/เดือน/ปี ที่ประเมินตนเองให้ครบถ้วน

๒) เอกสารประกอบการคัดกรองศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (แบบ ศร.๐๒) เสนอข้อมูลให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ครอบคลุมทุกเกณฑ์การประเมิน ความยาวไม่เกิน ๓๐ หน้า กระดาษเอ ๔ (ไม่รวมภาคผนวก) แบบอักษร TH SarabunIT๔ ขนาด ๑๖ พอยต์ และจัดทำภาคผนวกตามแบบ ศร.๐๒

๓) วัตถุประสงค์ประกอบการนำเสนอเพื่อขอรับการประเมิน โดยบรรยายเนื้อหาให้เห็นบริบทและภาพของการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้ตรงตามหลักเกณฑ์การประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ความยาวไม่เกิน ๑๕ นาที โดยจัดทำเป็น CD หรือ QR Code พร้อม Link ให้สามารถศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้เข้าใจและชัดเจน ไว้ในหน้าสุดท้ายของเอกสารประกอบการคัดกรองศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (แบบ ศร.๐๒)

๒. ขั้นตอนการประเมินเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๑ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต ที่ประสงค์เข้ารับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จัดส่งแบบสถานศึกษาประเมินตนเอง (แบบ ศร.๐๑) และเอกสารประกอบการคัดกรองศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (แบบ ศร.๐๒) โดยจัดทำเป็นรูปเล่มส่งให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ดำเนินงานตามปฏิทินการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๒.๒ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ตรวจสอบคุณสมบัติของสถานศึกษา ดังนี้

๑) ต้องเป็นสถานศึกษาที่ได้รับประกาศเป็น “สถานศึกษาพอเพียง” ของกระทรวงศึกษาธิการ และแสดงผลการพัฒนา “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” ย้อนหลังไม่น้อยกว่า ๓ ปี โดยนับย้อนหลังตั้งแต่ปีที่ส่งเอกสารรายงานประกอบการคัดกรองขอรับการประเมิน “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา”

๒) สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

๓) มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือผู้รักษาการต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษา

๒.๓ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร พิจารณาความพร้อม ความเหมาะสม และคัดกรองคุณสมบัติของสถานศึกษาพอเพียงที่มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามแบบสถานศึกษาประเมินตนเอง (แบบ ศรร.๐๑) และเอกสารประกอบการคัดกรองศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา (แบบ ศรร.๐๒) ส่งให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามปฏิทินการประเมินที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๒.๔ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองเอกสารของสถานศึกษาพอเพียงที่ขอรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการคัดกรอง ต้องเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง/เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอ/เขต โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในวันที่ “สถานศึกษาพอเพียง” นั้นขอรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ฯ และผ่านการอบรมเป็นผู้ประเมิน “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา” ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการประเมิน ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

๒.๕ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ดำเนินการคัดกรองเอกสารตามหลักเกณฑ์การประเมินศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๖ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ แจ้งผลการคัดกรองเอกสาร เสนอรายชื่อสถานศึกษาที่ผ่านการคัดกรอง พร้อมส่งเอกสารหลักฐานการประเมิน (แบบ ศรร.๐๑ และแบบ ศรร.๐๒) ให้ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๗ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ แจ้งสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ สถานศึกษาที่ผ่านการคัดกรองเอกสารจัดเตรียมความพร้อมรอรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๘ ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ ตรวจสอบรายชื่อสถานศึกษาที่ผ่าน การคัดกรอง พร้อมส่งเอกสารการประเมินฯ และหลักฐานอื่น ๆ ไปยังสำนักงานศึกษาธิการภาค

๒.๙ สำนักงานศึกษาธิการภาค แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัด และผู้บริหารสถานศึกษาที่ผ่านเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยมีคณะกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๒.๑๐ คณะกรรมการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยสำนักงานศึกษาธิการภาค ประเมินสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาที่ผ่านการคัดกรองเอกสาร

๒.๑๑ สำนักงานศึกษาธิการภาค ตรวจสอบข้อมูลของสถานศึกษา และส่งแบบสรุปผลการประเมิน ของคณะกรรมการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (แบบ ศรร.๐๔) ไปยังศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อแจ้งผลการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

๒.๑๒ กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำประกาศรายชื่อศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ลงนามประกาศเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา”

สถานศึกษาสามารถดาวน์โหลดแบบสถานศึกษาประเมินตนเองเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (แบบ ศรร.๐๑) และเอกสารประกอบการคัดกรองศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (แบบ ศรร.๐๒) ได้ทาง <https://bit.ly/3z6qACd> หรือ QR Code ที่ปรากฏด้านล่างนี้

แบบ ศรร.๐๑ และแบบ ศรร.๐๒

บทที่ ๔

การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาพอเพียงเพื่อรับการประเมิน เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สถานศึกษาพอเพียงที่ผ่านการคัดกรองเอกสารจากกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

ด้านที่ ๑ บุคลากร

๑.๑ ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา กำหนดนโยบาย พัฒนาความรู้ความเข้าใจ และส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำปี โครงการ กิจกรรม พัฒนาหลักสูตร เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรอยู่อย่างพอเพียง ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ผู้นำชุมชน โดยรวบรวมเอกสาร หลักฐาน ดังนี้

๑) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาในปีงบประมาณที่ปรากฏในแบบ ศร.๐๒ แผนงาน/โครงการ และคำสั่งมอบหมายงานด้านการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

๒) หลักสูตรสถานศึกษาครบทุกสาระการเรียนรู้/รายวิชา และทุกระดับ

๓) หลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น หนังสือเชิญเข้ารับการอบรมพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วุฒิบัตร รายงานผลการพัฒนาตนเอง หนังสือเชิญเป็นวิทยากร รายงานผลการจัดกิจกรรมที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับครู บุคลากร ผู้เรียน กรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการการเรียนรู้ของสถานศึกษา (ที่ปฏิบัติหน้าที่แทนกรรมการสถานศึกษา) และสถานศึกษาอื่น เรื่องเล่าเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ภาพถ่ายการปฏิบัติตามและปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกียรติบัตร โล่ รางวัลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๔) หลักฐานการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา เช่น รายงานการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภาพถ่าย เป็นต้น

๕) หลักฐานแสดงการมีส่วนร่วมในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับสถานศึกษาอื่น ชุมชน องค์กร และภาคีเครือข่าย เช่น คำสั่งแต่งตั้ง หนังสือเชิญเป็นวิทยากร ภาพถ่ายกิจกรรม เป็นต้น

๖) รายงานผลการใช้นวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดี (อย่างน้อย ๑ ผลงาน) และเอกสารการเผยแพร่นวัตกรรมการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

๑.๒ ครู

ครูทุกคนต้องมีความรู้ ความเข้าใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง นำมาใช้ปฏิบัติตน และใช้ในการออกแบบ จัดทำแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้ จัดทำสื่อ นวัตกรรม และบูรณาการ ศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ ทุกระดับ ทุกสาระการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง สถานศึกษาต้องมีครูแกนนำอย่างน้อย ร้อยละ ๒๕ ครบทุกสาระการเรียนรู้ ขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอื่น/ชุมชน/องค์กร/หน่วยงานอื่น อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง โดยรวบรวมเอกสาร หลักฐาน ดังนี้

๑) หลักฐานการพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ระบุถึงกิจกรรมการเรียนรู้ที่ค้ำึงถึง ๒ เงื่อนไข ๓ หลักการ เพื่อเกิดความสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน ๔ มิติ โดยปรากฏเป็นหลักฐานร่องรอย เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แบบถอดบทเรียน ๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔ บันทึกหลังสอนของครู ภาพถ่ายการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ให้กับผู้เรียน เอกสารเรื่องเล่าเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

๒) หลักฐานแสดงการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนา การจัดการเรียนรู้ โดยปรากฏเป็นหลักฐานร่องรอย เช่น รายงานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภาพถ่าย กิจกรรม หรือร่องรอยหลักฐานการประชุมในรูปแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

๓) รายงานผลการใช้นวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์การพัฒนา หรือหลัก ๓ ศาสตร์ พระบรมราชาบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงให้กับผู้เรียน

๔) หลักฐานการขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูแกนนำสู่เพื่อนครู บุคลากร และบุคคลภายนอกสถานศึกษา โดยการเป็นวิทยากร การจัดนิทรรศการ และการรับการศึกษาดูงาน ให้ปรากฏเป็นหลักฐานร่องรอย เช่น หนังสือเชิญเป็นวิทยากร ภาพถ่าย คำสั่งมอบหมายงาน สรุปผลการจัด กิจกรรม เกียรติบัตร โล่ และรางวัลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๑.๓ ผู้เรียน

สถานศึกษาเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง ตระหนักและเห็นคุณค่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาควรจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนทบทวนความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียนแกนนำเพื่อให้ ผู้เรียนสามารถนำเสนอ ถ่ายทอดหลักคิดและถอดบทเรียน ๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔ ได้อย่างถูกต้อง โดยรวบรวมเอกสาร หลักฐาน ดังนี้

๑) หลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง เช่น ใบงาน ผลงานการถอดบทเรียน ๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔ ชิ้นงาน โคร่งงานของผู้เรียน รายงานสรุปผลโครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เอกสารการประเมินคุณธรรมของ ผู้เรียนของภาคเรียนที่เสนอในแบบ ศร.๐๒ ภาพถ่ายผู้เรียนที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

๒) หลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนแกนนำทุกคนมีความรู้ เข้าใจ และมีความสามารถ ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์การพัฒนา หรือหลัก ๓ ศาสตร์ พระบรมราชาบาย ด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานแก่ผู้เรียน ๔ ด้าน เช่น ใบงาน ผลงานการถอดบทเรียน

๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔ ชิ้นงาน โครงการงานของผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาผู้เรียนแกนนำ เอกสารการประเมินคุณธรรมของผู้เรียนของภาคเรียนที่เสนอในแบบ ศร.๐๒ เป็นต้น

๓) หลักฐานการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียนแกนนำ เช่น การร่วมจัดนิทรรศการ การนำเสนอผลงาน การเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น

๔) หลักฐานที่แสดงถึงการปฏิบัติตนของผู้เรียนแกนนำทุกคนที่มีจิตสำนึกที่ดี มีคุณสมบัติของคนไทยที่พึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของวัตถุ/เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจของท้องถิ่นและสถาบันหลักของชาติ เช่น ภาพถ่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เกียรติบัตร โล่ และรางวัลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๕) เรื่องเล่าของผู้เรียนแกนนำที่เขียนด้วยลายมือตนเอง เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เกิดจากการเรียนรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๑.๔ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

สถานศึกษาสร้างความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำเสนอผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา และการขยายผลในสถานศึกษาสู่ภายนอก ให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา พร้อมทั้งนำเสนอขั้นตอนการรับการประเมินเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยรวบรวมเอกสาร หลักฐาน ดังนี้

๑) หลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและศรัทธา เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น หนังสือเชิญเข้าร่วมกิจกรรม หนังสือเชิญเป็นวิทยากร ภาพถ่ายกิจกรรมที่แสดงให้เห็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นต้น

๒) หลักฐานการมีส่วนร่วมตามบทบาทของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เช่น หนังสือเชิญประชุม รายงานการประชุม หนังสือขอรับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ภาพถ่ายคณะกรรมการที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา และ ศร.ระดับตำบล เป็นต้น

ด้านที่ ๒ การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

๒.๑ อาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม

สถานศึกษามีการพัฒนาอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงที่สอดคล้องกับบริบท ภูมิสังคมของสถานศึกษา อย่างมีส่วนร่วมของครู ผู้เรียน คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และชุมชน ได้แก่ ๑) จัดประชุมชี้แจง ๒) แต่งตั้งคณะทำงานทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ๓) จัดทำโครงการพัฒนาอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และเสริมสร้างอุปนิสัย จิตสำนึกที่มีการปฏิบัติของผู้เรียนที่ดี ความเป็นพลเมืองที่ดี สื่อความหมายได้เข้าใจและชัดเจน ๔) จัดทำแผนผังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้/ฐานเรียนรู้ และ ๕) ศูนย์รวมข้อมูลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ข้อมูลและพระราชกรณียกิจที่สำคัญของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ข้อมูลศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้ง ๖ ศูนย์ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ หลักฐานการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา เกียรติบัตรที่ได้รับการประกาศให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง ผังจำลองฐานการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตัวอย่างผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน ระเบียบการขอเข้าศึกษาดูงาน หนังสือขอเข้าศึกษาดูงานของชุมชนและหน่วยงานภายนอก เป็นต้น โดยรวบรวมเอกสาร หลักฐาน ดังนี้

๑) หลักฐานเกี่ยวกับการพัฒนาอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรม เช่น แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อม/ปรับภูมิทัศน์ของสถานศึกษา และ ศก.ระดับตำบล รายงานการประชุม รายงานกิจกรรม ๕ ส. คำสั่งมอบหมายงานผู้ดูแลอาคารสถานที่ คำสั่งมอบหมายหน้าที่เวรยาม ภาพถ่ายอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๒) แผนผังแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

๓) หลักฐานในการเข้าใช้บริการศูนย์รวมข้อมูลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น บันทึกการเข้าใช้ห้องศูนย์รวมข้อมูลฯ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือกิจกรรมต่าง ๆ แบบประเมินความพึงพอใจ เป็นต้น

๒.๒ แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง

สถานศึกษาจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยจัดให้สอดคล้องกับบริบทภูมิสังคมและพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษา โดยมีการนำสื่อประกอบการเรียนรู้ประจำไว้ในทุกแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ และมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ทำการถอดบทเรียนไว้แล้ว สามารถสื่อความหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบได้ตามเกณฑ์การประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูแกนนำและผู้เรียนแกนนำ ทำกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และสามารถถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์การพัฒนา หรือหลัก ๓ ศาสตร์ พระบรมราชาไชยด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน (๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔) ได้อย่างถูกต้อง จัดฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย ป้ายฐานการเรียนรู้ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ วัสดุ/อุปกรณ์ สื่อสำหรับประกอบการสาธิต การถอดบทเรียนประจำแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ แผนภาพ ภาพกิจกรรม ของจริง ของจำลอง อุปกรณ์ป้าย แผนภูมิการถอดบทเรียน (๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔) เอกสารเนื้อหาสาระหรือองค์ความรู้ต่าง ๆ พร้อมทั้งรายงานความพึงพอใจรวบรวมไว้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยรวบรวมเอกสาร หลักฐาน ดังนี้

๑) ป้ายฐานการเรียนรู้

๒) แผนผังฐานการเรียนรู้

๓) สื่อการเรียนรู้ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ ใบความรู้ แผ่นพับ คลิปวิดีโอ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใบงานการถอดบทเรียน ๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔ ป้ายแสดงองค์ความรู้และการถอดบทเรียน ๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔ ของฐานการเรียนรู้ที่ระบุชื่อเจ้าของแหล่งเรียนรู้ ครูแกนนำและผู้เรียนแกนนำเป็นวิทยากรประจำฐาน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความพึงพอใจ รายงานผลการจัดการเรียนรู้ของฐานการเรียนรู้ทุกฐานการเรียนรู้ สมุดบันทึกการเข้าใช้งานฐานการเรียนรู้ เป็นต้น

ด้านที่ ๓ ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก

๓.๑ ความสัมพันธ์กับสถานศึกษาอื่นในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สถานศึกษาสร้างเครือข่ายการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือเป็นที่เลี้ยงในการพัฒนาหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน/สถานศึกษาอื่น ให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง หรือจนได้รับการยอมรับและเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์อย่างน้อย ๑ แห่ง โดยรวบรวมเอกสาร หลักฐาน เช่น บันทึกความเข้าใจ (MOU) เกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรเพื่อการศึกษาดูงานของสถานศึกษา การขอเข้า

ศึกษาดูงาน คำสั่งมอบหมายผู้ทำหน้าที่รับการศึกษาดูงาน หนังสือขอบคุณจากภาคีเครือข่าย สื่อประกอบการศึกษาดูงาน เกียรติบัตร โล่ รางวัลที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษาเครือข่าย หรือผู้ประสบผลสำเร็จด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

๓.๒ ความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่สังกัด และหรือหน่วยงานภายนอก (ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน)

สถานศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาจากหน่วยงานที่สังกัด และจากหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ที่ทำการปกครองอำเภอ เป็นต้น โดยรวบรวมเอกสาร หลักฐาน เช่น เอกสารนโยบายจุดเน้นการดำเนินงาน เอกสารจัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักฐานการรับการนิเทศจากต้นสังกัด โครงการพัฒนาบุคลากรด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับภาคีเครือข่าย รายงานผลการดำเนินโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย หนังสือประสานงานกับภาคีเครือข่าย หนังสือขอรับการอนุเคราะห์วิทยากร/การสนับสนุนสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การขอใช้สถานที่ หนังสือขอบคุณจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย รายงานสรุปผลการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เป็นต้น

บทที่ ๕

การรับการประเมินสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สถานศึกษาพอเพียงที่จะรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมิน ดังนี้

๑. กำหนดการประเมิน

กำหนดการประเมินมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องมือในการกำหนดเวลาและกิจกรรม
ในการประเมินให้ผู้มีส่วนร่วมได้ทราบ และสามารถดำเนินการเข้าร่วมกิจกรรมการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ
กำหนดการประเมินมีระยะเวลา จำนวน ๑ วัน โดยแสดงระยะเวลาในแต่ละกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุด
การประเมิน

๒. สถานที่สำหรับนำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

จัดสถานที่สำหรับนำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการประเมินฯ ให้เหมาะสมกับจำนวนบุคลากร
และผู้เข้าร่วมกิจกรรม พื้นที่ในการจัดนิทรรศการ ตลอดจนการตกแต่งสถานที่ให้สอดคล้องกับบริบทของ
สถานศึกษา โดยเน้นความเรียบง่ายและประหยัด ได้แก่

๒.๑ สถานที่ต้องมีสัญลักษณ์ที่แสดงถึงสถาบันหลักของชาติ จัดให้มีความถูกต้อง เหมาะสม
และสมพระเกียรติ

๒.๒ โต๊ะ เก้าอี้ ควรจัดให้ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินสามารถสื่อสาร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน
ได้ง่าย มีป้ายชื่อ/ตำแหน่งของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการประเมินฯ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำ ผู้เรียน
แกนนำ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เครือข่าย ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วิทยากร
ผู้แทนจากสถานศึกษาเครือข่าย และผู้แทนจากหน่วยงานที่สังกัด เป็นต้น

๒.๓ ป้ายชื่อกิจกรรมการรับการประเมิน ตามความพร้อมของสถานศึกษา

๒.๔ เครื่องเสียง อุปกรณ์ สื่อ วัสดุทัศนสำหรับการนำเสนอข้อมูลสถานศึกษา

๒.๕ การแสดงผลงานของสถานศึกษา เช่น ผลงาน/โครงการของผู้เรียน นิทรรศการผลงานของ
ผู้บริหารและครู ชิงงาน ผลงาน ผลิตภัณฑ์ เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีครูและผู้เรียนแกนนำ เป็นผู้ให้ข้อมูล

๒.๖ การแสดงผลงานของสถานศึกษา เครือข่าย/องค์กร/ชุมชน/หน่วยงาน เช่น นิทรรศการผลงาน/
โครงการของผู้เรียน นิทรรศการผลงานของผู้บริหารและครู ชิงงาน ผลงาน ผลิตภัณฑ์ หากมีการแสดง
ศิลปวัฒนธรรมควรใช้เวลาอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับการประเมินศูนย์การเรียนรู้ฯ

๒.๗ พิธีกรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
และมีทักษะความสามารถในการเป็นพิธีกร

๒.๘ กำหนดบุคคลเข้ารับการประเมิน สามารถให้ข้อมูล ตอบข้อซักถามแก่คณะกรรมการ เช่น
ผู้กล่าวต้อนรับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำ ผู้เรียนแกนนำ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา เครือข่าย ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วิทยากร ผู้แทนจากสถานศึกษาเครือข่าย และผู้แทนจากหน่วยงาน
ที่สังกัด เป็นต้น

๓. แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้

จัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ ให้มีความเหมาะสมและพร้อมรับการประเมิน ดังนี้

๓.๑ ติดป้ายฐานการเรียนรู้ แสดงป้ายองค์ความรู้ของฐานการเรียนรู้ ป้ายการถอดบทเรียน ๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔ ของฐานการเรียนรู้

๓.๒ มีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประจำฐานการเรียนรู้ ชิ้นงานการถอดบทเรียน ๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔ สื่อการเรียนรู้ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ ใบความรู้ แผ่นพับ คลิป วิดีโอ แบบประเมินความพึงพอใจ สมุดบันทึกการเข้าใช้งานฐานการเรียนรู้ รายงานผลการจัดการเรียนรู้ของฐานการเรียนรู้ทุกฐานการเรียนรู้ เป็นต้น

๓.๓ มีครูแกนนำ วิทยากร/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เรียนแกนนำประจำฐานการเรียนรู้ เพื่อให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการประเมินฯ

๔. จัดเอกสาร ร่องรอยหลักฐานการประเมินฯ

สถานศึกษานำเอกสารและร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ตามบทที่ ๔ จัดวางตามเกณฑ์ประเมิน ทั้ง ๓ ด้าน ๘ องค์ประกอบ โดยแยกเป็นรายด้าน

๕. จัดบุคคลผู้ให้ข้อมูล

สถานศึกษาจัดเตรียมบุคคลผู้ให้ข้อมูลที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียง เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านวิทยากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ สื่อ อาคารสถานที่ โดยให้มีจำนวนของผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสมกับสถานที่และระยะเวลา ที่รับการประเมินและสามารถให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการประเมินฯ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ภาศึเครือข่าย ผู้แทนจากหน่วยงานที่สังกัด ผู้แทนจากสถานศึกษาเครือข่ายที่สถานศึกษาร่วมทำบันทึกความเข้าใจการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูแกนนำ ผู้เรียนแกนนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วิทยากร

๖. สถานศึกษารับการประเมินจากคณะกรรมการประเมินฯ

สถานศึกษาเตรียมรับการประเมินจากคณะกรรมการประเมินฯ ดังนี้

๖.๑ เชิญผู้เกี่ยวข้องพร้อมรับการประเมิน ณ สถานที่ที่จัดเตรียมไว้โดยพร้อมเพรียง

๖.๒ ต้อนรับคณะกรรมการประเมินฯ ที่มาถึงสถานศึกษา โดยมีคณะที่รับผิดชอบทำหน้าที่ต้อนรับ และดำเนินการตามกำหนดการประเมินฯ

๖.๓ สถานศึกษานำเสนอข้อมูลการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ๓ ด้าน ๘ องค์ประกอบ แก่คณะกรรมการประเมินฯ

๖.๔ คณะกรรมการประเมินฯ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ภาศึเครือข่าย สถานศึกษาเครือข่าย และหน่วยงานที่สังกัด พิจารณาเอกสาร ผลงาน นิทรรศการที่สถานศึกษาจัดเตรียมไว้ เก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมทั้งประเมินฐานการเรียนรู้ตามสภาพจริง

๖.๕ คณะกรรมการประเมินฯ ให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะ ที่ได้จากการประเมินฯ แก่สถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (๒๕๕๘). *เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง*. Chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://esc.doae.go.th/wp-content/uploads/๒๐๑๘/๑๑/เกษตรกรรมยั่งยืน.pdf
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๕). *คู่มือการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕). <https://korsor.dole.ac.th/page/pdf/ebook/๒๒/>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙*. https://planipolis.unesco.org/sites/default/files/ressources/thailand_edplan_๒๐๑๗-๒๐๓๗_presentation.pdf
- จิรายุ อิศรางกูร และปรียานุช ธรรมปิยา. (๒๕๖๒). *ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. (พิมพ์ครั้งที่ ๑๖). https://sudsesc.nida.ac.th/main/images/books/Tamroy_nida๐๑_Book.pdf
- ปรียานุช ธรรมปิยา. (ม.ป.ป.). *คู่มือครูปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาที่ยั่งยืนและเศรษฐกิจพอเพียง. <https://www.scbfoundation.com/stocks/๓๒/file/๑๖๖๒๑๘๓๑๔๖wp๓xs๓๒pdf/คู่มือครูปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.pdf>
- พลเอก เดชา ปุญญบาล. (๒๕๖๐). *๙ ตามรอยบาท ศาสตร์พระราชา*. สมาคมนักวิจัย, ๒๒(๒), ๑๖-๑๗. http://www.ar.or.th/ImageData/Magazine/๑๐๐๔๖/DL_๑๐๓๔๗.pdf?t=๖๓๖๗๓๒๓๘๓๑๒๖๓๒๙๔๘๙
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (๒๕๖๐). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐*. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct๒๐๑๘.pdf
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (ม.ป.ป.). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – พ.ศ. ๒๕๗๐)*. https://www.nesdc.go.th/article_attach/article_file_๒๐๒๓๐๓๐๗๑๗๓๕๑๘.pdf
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (ม.ป.ป.). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ (ฉบับย่อ)*. https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct๒๐๑๘.pdf

ภาคผนวก

**ปฏิทินการประเมิน
ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ**

ขั้นตอนการขับเคลื่อน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑. ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศปฏิทิน	๑ มีนาคม - ๓๑ พฤษภาคม	- ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ
๒. “สถานศึกษาพอเพียง” พัฒนาและเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ	ตลอดปีการศึกษา	- สถานศึกษา
๓. “สถานศึกษาพอเพียง” สมัครขอรับการประเมินโดยส่งเอกสารรายงานประกอบการคัดกรองฯ ให้กับหน่วยงานต้นสังกัดในพื้นที่	๑ - ๓๑ สิงหาคม	- สังกัด สพฐ./สอศ./สกร./สช./อปท./กทม. ส่งให้กับหน่วยงานต้นสังกัดแต่ละสังกัด ส่วนกลาง - สังกัด ตชด. ส่งให้กับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนในกำกับ
๔. หน่วยงานต้นสังกัดในพื้นที่ส่งเอกสารรายงานประกอบการคัดกรองฯ ให้กับหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลาง	ภายใน วันที่ ๓๐ กันยายน	- สถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ เช่น โรงเรียนกีฬาจังหวัด โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนสามัญศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ ฯลฯ ส่งให้หน่วยงานต้นสังกัด ส่วนกลาง/ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ
๕. หน่วยงานต้นสังกัดแต่ละสังกัด ส่วนกลาง แต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองความถูกต้อง	๑ ตุลาคม - ๓๐ พฤศจิกายน	- หน่วยงานต้นสังกัดแต่ละสังกัดส่วนกลาง - ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ
๖. หน่วยงานต้นสังกัดแต่ละสังกัด ส่วนกลาง เสนอรายชื่อ “สถานศึกษาพอเพียง” ที่ผ่านการคัดกรอง ให้ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ		
๗. ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ ส่งรายชื่อและเอกสารรายงานการประเมินของ “สถานศึกษาพอเพียง” ที่ผ่านการคัดกรองให้สำนักงานศึกษาธิการภาค	๑ - ๓๑ ธันวาคม	- ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ
๘. สำนักงานศึกษาธิการภาค แต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินฯ และดำเนินการประเมินฯ	๑ มกราคม - ๓๑ มีนาคม	- สำนักงานศึกษาธิการภาค

ขั้นตอนการขับเคลื่อน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๙. สำนักงานศึกษาธิการภาคตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่าง ๆ และรายงานผลการประเมินฯ ให้ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงกระทรวงศึกษาธิการ	๑ – ๓๐ เมษายน	- สำนักงานศึกษาธิการภาค
๑๐. กระทรวงศึกษาธิการประกาศ “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา”	ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน	- ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ ๑. ต้องเป็นไปตามประกาศเปิด – ปิด ภาคเรียนตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ

๒. สถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ เช่น โรงเรียนกีฬาจังหวัด โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ ฯลฯ เมื่อมี “สถานศึกษาพอเพียง” ขอรับการประเมินฯ ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดกรองเอกสารรายงานประกอบการคัดกรองข้อมูลฯ ของสถานศึกษาพอเพียง

๓. ปฏิทินการประเมินสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

หลักเกณฑ์การประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษ

ด้านที่ ๑ บุคลากร

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบ	ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓	ระดับ ๔	ระดับ ๕
๑.๑ ผู้บริหาร ผู้บริหารทุกคน มีความรู้ ความเข้าใจใน ปศพ. อย่างถูกต้อง และสามารถ อธิบายได้ อย่างชัดเจน	ผู้บริหารทุกคน มีความรู้ ความเข้าใจใน ปศพ. อย่างถูกต้อง และสามารถ อธิบายได้ อย่างชัดเจน	- ตามระดับ ๑ และ - ผู้บริหารทุกคน ปฏิบัติตนตาม ปศพ. ในชีวิตจริง - นำ ปศพ. มาใช้ ในการบริหารจัดการ สถานศึกษา	- ตามระดับ ๒ และ - ผู้บริหารทุกคนสามารถถ่ายทอด ประสบการณ์ในการบริหารจัดการ สถานศึกษาตาม ปศพ. ได้ อย่างเข้าใจและชัดเจน - ผู้บริหารทุกคนมีความมุ่งมั่น ในการขับเคลื่อน ปศพ. ในสถานศึกษา และสามารถถอด บทเรียนการบริหารสถานศึกษา ตาม ปศพ. ได้อย่างถูกต้อง และชัดเจน - ผู้บริหารทุกคนและบุคลากรของ สถานศึกษาร่วมพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาตาม ปศพ. ได้ สอดคล้องกับบริบท ภูมิสังคม ผู้เรียน และท้องถิ่น - ผู้บริหารทุกคนเป็นผู้นำและมี ส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ (PLC) ตาม ปศพ. ของ สถานศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์	- ตามระดับ ๓ และ - ผู้บริหารทุกคนมีการดำเนินการ ขยายผลการขับเคลื่อน ปศพ. สู่ สถานศึกษาอื่น ๆ /ชุมชน/ องค์กร/ภาคีเครือข่าย/หน่วยงาน ภายนอกได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ อย่างน้อย ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง - ผู้บริหารทุกคนมีนวัตกรรม รูปแบบ/วิธีบริหารจัดการ สถานศึกษาที่ดีตาม ปศพ. และ บูรณาการศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ ที่ส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและเป็น แบบอย่างที่ดีได้ จำนวนไม่น้อย กว่า ๑ ผลงาน - ผู้บริหารมีนวัตกรรม/รูปแบบ/ วิธีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่ดีตาม ปศพ. ที่ส่งผลต่อการ พัฒนาผู้เรียนและเป็นตัวอย่างที่ดี ได้ จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ผลงาน	- ตามระดับ ๔ และ - สถานศึกษาอื่น ๆ /ชุมชน/องค์กร/ภาคี เครือข่าย/หน่วยงานภายนอก เห็นคุณค่า ยอมรับ และให้ความร่วมมือในการขยายผล การขับเคลื่อนตาม ปศพ. ของสถานศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ได้ไม่น้อยกว่า ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง - มีการต่อยอดนวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการ บริหารจัดการสถานศึกษาที่ดีตาม ปศพ. โดยบูรณาการศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ จนเป็นผลงานที่มีคุณภาพ เป็นแบบอย่างที่ดี ได้ จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ผลงาน - เผยแพร่นวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการบริหาร จัดการและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่ดีตาม ปศพ. ผ่านวิธีการที่หลากหลาย หรือเหมาะสม และได้รับการยอมรับ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ จำนวนไม่น้อย กว่า ๑ ผลงาน - ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางการสืบสาน การขับเคลื่อนตาม ปศพ. สู่ความยั่งยืน

<p>นิยามศัพท์</p>	<p>ปศพพ. : หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>บุคลากรของสถานศึกษา : ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวของสถานศึกษา</p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา : ผู้อำนวยการโรงเรียน/กศน.อำเภอ/กศน.เขต (กทม.)/วิทยาลัย/สถาบัน รองผู้อำนวยการโรงเรียน/วิทยาลัย/สถาบัน หรือครูที่ได้รับการแต่งตั้งกำหนดบทบาทรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ภายใต้หลักนิติธรรมและคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>สถานศึกษา : โรงเรียน กศน.อำเภอ กศน.เขต (กทม.) วิทยาลัย สถาบัน หน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา</p> <p>มุ่งมั่น : ตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ชุมชน : คณะกรรมการสถานศึกษา และหรือผู้ปกครอง และหรือชุมชนที่อยู่เขตบริการของสถานศึกษา</p> <p>การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : การระบุดึงการบริหารจัดการสถานศึกษาที่คำนึงถึง ๒ เงื่อนไข ๓ หลักการ เพื่อเกิดความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน ๔ มิติ เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพการจัดการ คุณภาพการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพของผู้เรียนให้เข้าใจ เห็นคุณค่าของการอยู่อย่างพอเพียง และมีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง</p> <p>การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา : การดำเนินจัดทำ ใช้ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน บริบท ภูมิสังคม ท้องถิ่น และแนวคิดในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน</p> <p>การขับเคลื่อนหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้</p> <p>ภูมิสังคม : ภูมิประเทศ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมที่สถานศึกษาตั้งอยู่</p> <p>นวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดี : วิธีการใหม่ หรือรูปแบบ หรือวิธีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผ่านการปรับปรุงและพัฒนาด้วยวงจร P - D - C - A หรือกระบวนการพัฒนาต่าง ๆ จนเกิดเป็นนวัตกรรม หรือรูปแบบ หรือวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีคุณภาพ และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีได้ โดยมีเอกสารรายงานแสดงผลงานไม่เกิน ๕ หน้ากระดาษ A๔</p> <p>ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : การใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งประกอบด้วย ๒ เงื่อนไข ๓ หลักการ เพื่อให้เกิดความสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน ๔ มิติ ในการสกัดข้อมูลต่าง ๆ จากประสบการณ์ในการทำกิจกรรม หรือการลงมือปฏิบัติที่ผ่านมา ซึ่งทำให้เกิดเป็นชุดของความรู้ ที่ชัดเจนและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ร่วมกระบวนการถอดบทเรียน</p>
--------------------------	---

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (Professional Learning Community (PLC)) : กระบวนการกลุ่มของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาที่ร่วมมือ ร่วมใจ ทุ่มพลัง และเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจบนพื้นฐาน ความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร โดยร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน ตรวจสอบ และสะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่าน กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ และการทำงานเป็นแบบทีม การเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนา วิชาชีพ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนความสุขของการทำงานร่วมกัน ของสมาชิกในชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ : ศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ หรือหลัก ๓ ศาสตร์ ประกอบด้วย

๑. ศาสตร์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ องค์ความรู้ของชาวบ้านเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน
๒. ศาสตร์สากล คือ องค์ความรู้ทั่วไปที่เป็นสากลซึ่งเป็นที่ยอมรับ ได้แก่ เนื้อหาสาระ หรือสาระการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือหลักสูตรรายวิชา
๓. ศาสตร์พระราชา คือ องค์ความรู้ของรัชกาลที่ ๙ ได้แก่
  - ๓.๑ ความรู้จากพระราชกรณียกิจของพระองค์ คือ หลักการทรงงาน
  - ๓.๒ ความรู้จากโครงการตามพระราชดำริซึ่งมีจำนวนมากกว่าสี่พันโครงการ
  - ๓.๓ ความรู้จากพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสต่าง ๆ ที่ได้พระราชทานข้อคิด คำสั่งสอน ตักเตือน และให้สติ

วิธีการเผยแพร่ที่หลากหลาย : ช่องทางและวิธีการเผยแพร่ที่หลากหลาย เช่น การจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว การประชุมต่าง ๆ ป้ายนิเทศ การจัดทำ Website และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นต้น

ความยั่งยืน : ๑. การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน

๒. การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทย เป็นการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นองค์รวมของทุก ๆ ด้าน อย่างสมดุล บนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่ม ด้วยความเอื้ออาทร เคารพซึ่งกันและกัน เพื่อความสามารถในการพึ่งตนเอง และคุณภาพชีวิตที่เท่าเทียม

๓. การคงสภาพของการดำเนินงาน/กิจกรรม และผลการดำเนินงาน/กิจกรรม ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบ	ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓	ระดับ ๔	ระดับ ๕
๑.๒ ครู	<p>ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจใน ปศพ. และสามารถอธิบายได้อย่างถูกต้อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ตามระดับ ๑ และ - ครูทุกคนปฏิบัติตนตาม ปศพ. และถอดบทเรียนตาม ปศพ. ได้ - ครูทุกคนนำ ปศพ. มาใช้ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่รับผิดชอบจนเห็นผล - ครูทุกคนใช้สื่อ และหรือนวัตกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับ ปศพ. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จนเห็นผล 	<ul style="list-style-type: none"> - ตามระดับ ๒ และ - ครูทุกระดับชั้นดำเนินการพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทภูมิสังคม ผู้เรียน ท้องถิ่น และพหุวัฒนธรรม - ครูทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการ ปศพ. ในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงและโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา - มีครูแกนนำร้อยละ ๒๕ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีแผนการจัดการเรียนรู้ตาม ปศพ. ที่มีคุณภาพและใช้ได้ถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ตามระดับ ๓ และ - ครูแกนนำทุกคน ครอบคลุมกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีบทเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ตาม ปศพ. - ครูแกนนำทุกคนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง มีจิตสำนึกที่ดี และปฏิบัติตนต่อความเป็นพลเมืองที่ดี ต่อสังคมและสถาบันหลักของชาติ - ครูแกนนำทุกคนถอดบทเรียนในการจัดการเรียนรู้ตาม ปศพ. ของตนเอง มาจัดทำเป็นสื่อขยายผลสู่สถานศึกษาอื่น ๆ ชุมชน องค์กร และหน่วยงานภายนอกจนเห็นผล - ครูแกนนำทุกคนมีนวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีจัดการเรียนรู้ที่ดีตาม ปศพ. ที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ตามระดับ ๔ และ - ครูร้อยละ ๕๐ จัดการเรียนรู้ตาม ปศพ. อย่างต่อเนื่อง และร่วมขยายผลสู่ภายนอกสถานศึกษา - ครูแกนนำทุกคน ครอบคลุมกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม ปศพ. อย่างต่อเนื่อง - ครูแกนนำนำสื่อ และหรือนวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายผลการขับเคลื่อน ปศพ. สู่สถานศึกษาอื่น ชุมชน องค์กร และหน่วยงานอื่น อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง - ครูแกนนำทุกคนมีการพัฒนาและต่อยอดนวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีจัดการเรียนรู้ที่ดีตาม ปศพ. และบูรณาการศาสตร์ การพัฒนา ๓ ศาสตร์ ในการจัดการเรียนรู้

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบ	ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓	ระดับ ๔	ระดับ ๕
			<ul style="list-style-type: none"> - ครูแกนนำถ่ายทอดประสบการณ์ให้เพื่อนครูในสถานศึกษา จนมีครูแกนนำเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐ - ครูทุกคนสามารถถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้ตาม ปศพพ. ได้ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน - ครูทุกระดับชั้นมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (PLC) ตาม ปศพพ. ของสถานศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์ 		<ul style="list-style-type: none"> - ครูแกนนำทุกคนเผยแพร่นวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีเกี่ยวกับการจัดเรียนรู้ตาม ปศพพ. ผ่านวิธีการเผยแพร่ที่หลากหลายหรือเหมาะสม
นิยามศัพท์	<p>ครู : ครู อาจารย์ หรือบุคคล ที่มีหน้าที่ หรือมีอาชีพในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ</p> <p>ครูแกนนำ : ครูที่เป็นแกนนำ ผู้นำ และมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา เพื่อร่วมพัฒนาและเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงหรืออุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ตาม ปศพพ. : แผนการจัดการเรียนที่ระบุการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล</p> <p>คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ : ประกอบด้วยสาระ หรือรายละเอียดที่ถูกต้องของมาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล และบันทึกหลังสอน</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : แผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ค่านึงถึง ๒ เงื่อนไข ๓ หลักการ เพื่อเกิดความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน ๔ มิติ ในการเตรียม การสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ ซึมซับ ฝึกฝน เห็นคุณค่าของการอยู่อย่างพอเพียง และมีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง/อุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง</p> <p>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ : การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ ซึมซับ ฝึกฝน เห็นคุณค่าของการอยู่อย่างพอเพียง และมีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง/อุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง โดยค่านึงถึง ๒ เงื่อนไข ๓ หลักการ เพื่อเกิดความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน ๔ มิติ</p>				

อยู่อย่างพอเพียง : การใช้ชีวิตสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ คิด พูด ทำ อย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ให้เพื่อเจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (Professional Learning Community (PLC)) : กระบวนการกลุ่มของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาที่ร่วมมือ ร่วมใจ รวบรวมพลัง และเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจ บนพื้นฐาน ความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร โดยร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน ตรวจสอบ และสะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวม ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ และการทำงานเป็นแบบทีมการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนา วิชาชีพ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จ หรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญตลอดจนความสุขของการทำงานร่วมกัน ของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ความเป็นพลเมืองที่ดี : คุณลักษณะที่ดีที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความเข้าใจ ความคิดหรือเจตคติ และการปฏิบัติตนในทางที่ดีงามว่าเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อสังคม และต่อสถาบันหลักของชาติ รวมทั้งมีความเคารพผู้อื่นตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

สถาบันหลักของชาติ : สถาบันอันเป็นรากฐานให้ประเทศชาติมั่นคง ประกอบด้วย ๓ สถาบันหลัก ได้แก่ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นเสาหลักในการสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น เป็นศูนย์รวมและเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของปวงชนชาวไทย อันเป็นบ่อเกิดให้เกิดความรักใคร่ ประองดองกัน ความสามัคคี อยู่ด้วยกันอย่างสันติสุข และนำประเทศชาติพ้นภัยนานาประการ

ศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ : ศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ หรือหลัก ๓ ศาสตร์ ประกอบด้วย

๑. ศาสตร์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ องค์ความรู้ของชาวบ้านเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน
๒. ศาสตร์สากล คือ องค์ความรู้ทั่วไปที่เป็นสากลซึ่งเป็นที่ยอมรับ ได้แก่ เนื้อหาสาระ หรือสาระการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือหลักสูตรรายวิชา
๓. ศาสตร์พระราชา คือ องค์ความรู้ของรัชกาลที่ ๙ ได้แก่
  - ๓.๑ ความรู้จากพระราชกรณียกิจของพระองค์ คือ หลักการทรงงาน
  - ๓.๒ ความรู้จากโครงการตามพระราชดำริซึ่งมีจำนวนมากว่าสี่พันโครงการ
  - ๓.๓ ความรู้จากพระบรมราโชวาท และ พระราชดำรัสต่าง ๆ ที่ได้พระราชทานข้อคิด คำสั่งสอน ตักเตือน และให้สติ

ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : การสกัดข้อมูลต่าง ๆ จากประสบการณ์ในการทำกิจกรรม หรือการลงมือปฏิบัติที่ผ่านมา ซึ่งทำให้เกิดเป็นชุดของ ความรู้ที่ชัดเจนและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ร่วมกระบวนการถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งประกอบด้วย ๒ เงื่อนไข ๓ หลักการเพื่อให้เกิด ความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน ๔ มิติ

นวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดี : วิธีการใหม่ หรือรูปแบบ หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงและพัฒนาด้วยวงจร P – D – C – A หรือกระบวนการ พัฒนาต่าง ๆ จนเกิดเป็นนวัตกรรมหรือรูปแบบหรือวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีคุณภาพ เหมาะสมกับผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีได้ โดยมีเอกสารรายงานแสดงผลงานไม่เกิน ๕ หน้ากระดาษ A๔

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบ	ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓	ระดับ ๔	ระดับ ๕
๑.๓ นักเรียน	<p>- นักเรียนทุกคนตระหนักในคุณค่าและความสำคัญและเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>- นักเรียนแกนนำทุกคนมีความรู้ความเข้าใจหลัก ปศพ. และอธิบาย ปศพ. ได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>- ตามระดับ ๑ และ</p> <p>- นักเรียนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง</p> <p>- นักเรียนแกนนำทุกคนเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติตนตาม ปศพ.</p> <p>จนเห็นผล เห็นคุณค่า เกิดศรัทธา และสามารถถ่ายทอดได้อย่างชัดเจน</p>	<p>- ตามระดับ ๒ และ</p> <p>- นักเรียนทุกคนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต</p> <p>- นักเรียนแกนนำทุกคนมีทักษะการทำงาน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และมีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง</p> <p>- นักเรียนแกนนำทุกคนสามารถถอดบทเรียนตาม ปศพ. และศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>- นักเรียนแกนนำมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน ปศพ. ในสถานศึกษา จนใน ๒ ปีที่ผ่านมา มีผู้เรียนที่มีอุปนิสัยอยู่พอเพียงเพิ่มขึ้นตามเป้าหมาย หรือเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี</p>	<p>- ตามระดับ ๓ และ</p> <p>- นักเรียนแกนนำร้อยละ ๒๕ มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน ปศพ. ภายนอกสถานศึกษา</p> <p>- นักเรียนแกนนำปฏิบัติตนให้มีคุณสมบัติของคนไทยที่พึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐</p> <p>- นักเรียนแกนนำทุกคนมีจิตสำนึกที่ดีและปฏิบัติตนต่อความเป็นพลเมืองที่ดีต่อสังคมและสถาบันหลักของชาติ</p>	<p>- ตามระดับ ๔ และ</p> <p>- นักเรียนแกนนำทุกคนเป็นหลักในการขับเคลื่อน ปศพ. ในสถานศึกษา</p> <p>- นักเรียนแกนนำร้อยละ ๒๕ เป็นแกนนำหลักในการขับเคลื่อน ปศพ. ภายนอกสถานศึกษา</p> <p>- นักเรียนแกนนำทุกคนเรียนรู้ตาม ปศพ. และบูรณาการศาสตร์การ พัฒนา ๓ ศาสตร์ ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้</p> <p>- นักเรียนแกนนำทุกคนสามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และดำรงวัฒนธรรมความภาคภูมิใจของท้องถิ่น และสถาบันหลักของชาติ</p>

<p>นิยามศัพท์</p>	<p>นักเรียน : ผู้เรียน นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับบริการทางการศึกษา</p> <p>นักเรียนแกนนำ : ผู้เรียน นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับบริการทางการศึกษา ที่เป็นแกนนำที่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่าง ๆ เช่น การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การทดลอง การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ในฐานการเรียนรู้ การนำเสนอความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ การเป็นวิทยากร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถอดบทเรียน เป็นต้น</p> <p>เกิดการเรียนรู้ : เข้าใจ ซึมซับ ฝึกฝน ปฏิบัติ และเห็นคุณค่าของการอยู่อย่างพอเพียง</p> <p>อยู่อย่างพอเพียง : การใช้ชีวิตสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ คิด พูด ทำ อย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยใช้ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ให้เพื่อเจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม</p> <p>ผู้เรียนมีส่วนร่วม : ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การลงมือเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ การทดลอง การแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม การนำเสนอ เป็นต้น</p> <p>คุณสมบัติของคนไทยที่พึงประสงค์ตามแนวพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของรัชกาลที่ ๑๐ : การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้คนไทยหรือผู้เรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม ๓. มีงานทำ – มีอาชีพ ๔. เป็นพลเมืองดี</p> <p>สถาบันหลักของชาติ : สถาบันอันเป็นรากฐานให้ประเทศชาติมั่นคง ประกอบด้วย ๓ สถาบันหลัก ได้แก่ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นเสาหลักในการสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น เป็นศูนย์รวมและเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของปวงชนชาวไทย อันเป็นบ่อเกิดให้เกิดความรักใคร่ปรองดองกัน ความสามัคคี อยู่ด้วยกันอย่างสันติสุข และนำประเทศชาติพ้นภัยนานาประการ</p> <p>ศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ : ศาสตร์การพัฒนา ๓ ศาสตร์ หรือหลัก ๓ ศาสตร์ ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ศาสตร์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ องค์กรความรู้ของชาวบ้านเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ๒. ศาสตร์สากล คือ องค์กรความรู้ทั่วไปที่เป็นสากลซึ่งเป็นที่ยอมรับ ได้แก่ เนื้อหาสาระ หรือสาระการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือหลักสูตรรายวิชา ๓. ศาสตร์พระราชา คือ องค์กรความรู้ของรัชกาลที่ ๙ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> ๓.๑ ความรู้จากพระราชกรณียกิจของพระองค์ คือ หลักการทรงงาน ๓.๒ ความรู้จากโครงการตามพระราชดำริซึ่งมีจำนวนมากกว่าสี่พันโครงการ ๓.๓ ความรู้จากพระบรมราโชวาท และ พระราชดำรัสต่าง ๆ ที่ได้พระราชทานข้อคิด คำสั่งสอน ตักเตือน และให้สติ
--------------------------	--

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบ	ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓	ระดับ ๔	ระดับ ๕
๑.๔ คณะกรรมการสถานศึกษา	คณะกรรมการสถานศึกษาทุกคนตระหนักใน ความสำคัญและมี ความรู้ ความเข้าใจ ปศพพ.	- ตามระดับ ๑ และ - คณะกรรมการ สถานศึกษาทุกคน รับรู้การขับเคลื่อน ปศพพ. ของสถานศึกษา	- ตามระดับ ๒ และ - คณะกรรมการสถานศึกษา ทุกคน เห็นคุณค่าและศรัทธา ในการขับเคลื่อน ปศพพ. ของสถานศึกษา - คณะกรรมการสถานศึกษา ทุกคนมีส่วนร่วมการขับเคลื่อน ปศพพ. ของสถานศึกษา	- ตามระดับ ๓ และ - คณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน มีส่วนร่วม สนับสนุนและสืบสาน กิจกรรมการขับเคลื่อน ปศพพ. ภายในสถานศึกษา - คณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน รับทราบการรายงานผลการขับเคลื่อน ปศพพ. ภายในสถานศึกษา และให้ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาที่เป็น ประโยชน์ต่อสถานศึกษา - คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อน ปศพพ. ของสถานศึกษา	- ตามระดับ ๔ และ - คณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน มีส่วนร่วม และสนับสนุนกิจกรรม การขับเคลื่อน ปศพพ. สู่ภายนอก สถานศึกษา - คณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน ส่งเสริมและสนับสนุนการสืบสาน ปศพพ. ของสถานศึกษาให้มี ความยั่งยืน
นิยามศัพท์	<p>คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม : คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา เช่น การร่วมประชุม การเสนอความคิดเห็น การเสนอแนะการดำเนินการบริหารสถานศึกษา การสนับสนุนด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังใจ เป็นต้น</p> <p>ความยั่งยืน : ๑. การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน</p> <p>๒. การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทย เป็นการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นองค์กรรวมของทุก ๆ ด้าน อย่างสมดุล บนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่ม ด้วยความเอื้ออาทร เคารพซึ่งกันและกัน เพื่อความสามารถในการพึ่งตนเอง และคุณภาพชีวิตที่เท่าเทียม</p> <p>๓. การคงสภาพของการดำเนินงาน/กิจกรรม และผลการดำเนินงาน/กิจกรรม ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ</p>				

ด้านที่ ๒ การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบ	ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓	ระดับ ๔	ระดับ ๕
๒.๑ อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	<p>- มีผู้รับผิดชอบการใช้ ปรับปรุง ดูแล รักษา อาคาร สถานที่ อาคารต่าง ๆ และมี การจัดสภาพ แวดล้อมสำหรับ การเรียนรู้ อย่างเหมาะสม</p>	<p>- ตามระดับ ๑ และ - มีแผนงาน/โครงการ/ งบประมาณ ในการ พัฒนาปรับใช้อาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตาม ปศพพ. ทุกปีการศึกษา</p>	<p>- ตามระดับ ๒ และ - มีศูนย์รวมข้อมูลการขับเคลื่อน ปศพพ. ของสถานศึกษา จำนวน ๑ ศูนย์ที่มีบรรยากาศและ กิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่าง พอเพียงและการเสริมสร้าง จิตสำนึกที่ดีและปฏิบัติตนต่อ ความเป็นพลเมืองที่ดี ต่อสังคม และสถาบันหลักของชาติ อย่างเหมาะสม - มีแผนผังแสดงแหล่งเรียนรู้/ ฐานการเรียนรู้ ปศพพ. ในสถานศึกษา อย่างน้อยจำนวน ๑ แผนผัง ที่มีความถูกต้อง สื่อ ความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจ - สภาพแวดล้อมมีความสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย</p>	<p>- ตามระดับ ๓ และ - ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน มีการใช้ศูนย์รวมข้อมูล ในการเสริมสร้างผู้เรียนให้มีอุปนิสัย อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสำนึกที่ดี และปฏิบัติตนต่อความเป็นพลเมืองที่ดี ต่อสังคม และสถาบันหลักของชาติ อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง - ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาสิ่งแวดล้อม อาคาร สถานที่ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตาม ปศพพ. - มีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ภายใน สถานศึกษาที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียน มีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง</p>	<p>- ตามระดับ ๔ และ - ชุมชน องค์กร ภาคีเครือข่าย หรือ หน่วยงานอื่น ใช้ประโยชน์ศูนย์รวม ข้อมูลการขับเคลื่อน ปศพพ. อย่างน้อย ๑ ครั้ง/ภาคเรียน - ชุมชน องค์กร ภาคีเครือข่าย และหน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริม ดูแลรักษา และพัฒนา อาคารสถานที่ - ชุมชน องค์กร ภาคีเครือข่าย และหน่วยงานอื่นมีความพึงพอใจ และใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ อย่างน้อย ๑ ครั้ง/ภาคเรียน</p>
นิยามศัพท์	<p>ศูนย์รวมข้อมูลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา : ห้องที่รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ สารความรู้ ชิ้นงาน และผลงานที่เกี่ยวกับการ ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา และศาสตร์พระราชา เช่น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานของรัชกาลที่ ๙ โครงการ ในพระราชดำริของรัชกาลที่ ๙ พระราชดำรัสและพระบรมราโวาทของรัชกาลที่ ๙ พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของราชการที่ ๑๐ สื่ออุปกรณ์ ของฐานการ เรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารการประเมินต่าง ๆ สื่ออุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้และการขยายผล เป็นต้น ตลอดจนมีการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และการเสริมสร้างค่านิยมในการเกิดทุน และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์</p>				

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบ	ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓	ระดับ ๔	ระดับ ๕
<p>๒.๒ แหล่งเรียนรู้/ ฐานการเรียนรู้ และหรือกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อ เสริมสร้างอุปนิสัย อยู่อย่างพอเพียง</p>	<p>มีแหล่งเรียนรู้ หรือ ฐานการเรียนรู้ หรือ กิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เพื่อเสริมสร้าง อุปนิสัยอยู่อย่าง พอเพียงทั้งภายใน และหรือภายนอก สถานศึกษาที่ สอดคล้องกับบริบท ภูมิสังคมของ สถานศึกษาและมีการ จัดการอย่างพอเพียง</p>	<p>- ตามระดับ ๑ และ - มีสื่อประกอบ การเรียนรู้ประจำ ทุกแหล่งเรียนรู้/ ฐานการเรียนรู้/ กิจกรรมการเรียนรู้ ที่สามารถสื่อ ความหมายได้ถูกต้อง และเพียงพอ</p>	<p>- ตามระดับ ๒ และ - มีครูแกนนำอย่างน้อย ๑ คน นักเรียนแกนนำอย่างน้อย ๓ คน เป็นวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้/ ฐานการเรียนรู้ที่สื่อสารได้ อย่างถูกต้องและชัดเจน - มีแผนการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ของทุกแหล่งเรียนรู้/ ฐานการเรียนรู้/กิจกรรมการ เรียนรู้ตาม ปศพพ. ที่ถูกต้อง และชัดเจน สามารถนำไปจัด กิจกรรมการเรียนรู้ได้บรรลุ ตามจุดประสงค์</p>	<p>- ตามระดับ ๓ และ - ฐานการเรียนรู้ทุกฐานสอดคล้องกับ การเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณสมบัติ ของคนไทยที่พึงประสงค์ตาม พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ครบทั้ง ๔ ด้าน - ครูและบุคลากรในสถานศึกษา สามารถเป็นวิทยากรอธิบายการใช้ ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้/ฐานการ เรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้ ตาม ปศพพ. ในการเสริมสร้างอุปนิสัย อยู่อย่างพอเพียงได้อย่างถูกต้อง และชัดเจน</p>	<p>- ตามระดับ ๔ และ - มีการประเมินผลและสรุปผล ประเมินผลทุกแหล่งเรียนรู้/ฐานการ เรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็น รูปธรรม - ทุกแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้/ กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ข้อมูลจากการ ประเมินผลนำมาปรับปรุงพัฒนา หรือ ต่อยอดฐานการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้/ กิจกรรมการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพ มากยิ่งขึ้น - ทุกแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้/ กิจกรรมการเรียนรู้มีการปรับปรุง พัฒนาให้สอดคล้องกับการมุ่งสร้าง ผู้เรียนให้มีคุณสมบัติของคนไทยที่พึง ประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้าน การศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ครบทั้ง ๔ ด้าน ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น - ชุมชน หน่วยงาน องค์กร ภาคี เครือข่ายต่าง ๆ ใช้แหล่งเรียนรู้/ ฐานการเรียนรู้ ในการเสริมสร้าง พัฒนา และหรือต่อยอดการขับเคลื่อน หลัก ปศพพ. ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง</p>

<p>นิยามศัพท์</p>	<p>อาคาร : อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องผู้บริหาร ห้องพักรู เป็นต้น</p> <p>สื่อประกอบการเรียนรู้ประจำแหล่ง/ฐาน/กิจกรรมการเรียนรู้ : ป้ายชื่อฐาน แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประจำฐานการเรียนรู้ แผ่นพับ ภาพกิจกรรม ของจริง ของจำลอง อุปกรณ์ ป้ายโมเดลหรือแผนภูมิการถอดบทเรียน ๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔ เอกสารเนื้อหาสาระ หรือองค์ความรู้ แบบประเมินความพึงพอใจ เป็นต้น</p> <p>แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการตาม ปศพพ.ประจำฐานการเรียนรู้ : แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ระบุจุดประสงค์การเรียนรู้ประจำฐานการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล ในการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการฝึกและพัฒนาผู้เรียนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ของนักเรียนแกนนำ หรือผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ในแหล่ง/ฐานกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ๆ</p> <p>คุณสมบัติของคนไทยที่พึงประสงค์ไทยตามแนวพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของรัชกาลที่ ๑๐ : การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้คนไทยและผู้เรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม ๓. มีงานทำ – มีอาชีพ ๔. เป็นพลเมืองดี</p>
--------------------------	--

ด้านที่ ๓ ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบ	ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓	ระดับ ๔	ระดับ ๕
๓.๑ ความสัมพันธ์ กับสถานศึกษาอื่น ในการขยายผล การขับเคลื่อน ปศพพ.	<ul style="list-style-type: none"> - มีเครือข่ายการเรียนรู้ ปศพพ. จำนวนอย่างน้อย ๑ แห่ง - มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับเครือข่ายการขับเคลื่อน ปศพพ. อย่างน้อย จำนวน ๑ แห่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - ตามระดับ ๑ และ - มีประสบการณ์ในการรับหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน/สถานศึกษา มาศึกษาดูงานจำนวนอย่างน้อย ๑ ครั้ง/ภาคเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตามระดับ ๒ และ - สามารถบริหารจัดการเพื่อรองรับการขอศึกษาดูงานจากหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน/สถานศึกษา โดยไม่กระทบภารกิจหลักของสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง/ภาคเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตามระดับ ๓ และ - เป็นสถานศึกษาแกนนำในการพัฒนาเครือข่ายการขับเคลื่อน ปศพพ. ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง/ภาคเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตามระดับ ๔ และ - สามารถเป็นที่เล็งพัฒนาสถานศึกษาอื่น ให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง หรือพัฒนาหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ได้ นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จนเป็นที่ยอมรับ และเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์ อย่างน้อย จำนวน ๑ แห่ง
นิยามศัพท์	<p>บันทึกความเข้าใจ หรือ MOU : บันทึกความเข้าใจ (MOU-Memorandum Of Understanding) เป็นเอกสารหรือหนังสือที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งฝ่ายหนึ่งแสดงความสมัครใจจะปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด และตามเงื่อนไขที่ปรากฏในเอกสารหรือหนังสือนั้นกับอีกฝ่ายหนึ่ง โดยที่เอกสารหรือหนังสือนี้ไม่ถือว่าเป็นสัญญาผูกมัด แต่แสดงความต้องการอันแน่วแน่ของผู้ลงนามว่าจะปฏิบัติดังที่ได้ระบุไว้</p> <p>การบริหารจัดการเพื่อรองรับการขอศึกษาดูงาน : สถานศึกษาดำเนินการจัดการเพื่อรองรับการศึกษาดูงานของหน่วยงาน/องค์กร/สถานศึกษา/ชุมชนต่าง ๆ โดยไม่กระทบภารกิจหลักของสถานศึกษาด้วยการจัดทำแผนงานโครงการรองรับ การกำหนดผู้รับผิดชอบการเป็นวิทยากร หรือผู้นำเสนอ จัดทำหลักสูตรการศึกษาดูงาน กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการศึกษาดูงาน กำหนดวัน หรือช่วงเวลาการศึกษาดูงาน กำหนดสถานที่หรือแหล่งเรียนรู้หรือฐานการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมและเวลาการศึกษาดูงาน การจัดทำสื่อ/เอกสารต่าง ๆ ประกอบการศึกษาดูงาน เช่น คู่มือการศึกษาดูงาน เอกสารความรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ แผ่นพับ แบบประเมินต่าง ๆ เป็นต้น</p> <p>องค์กร : การรวมตัวของบุคคลกลุ่มหนึ่งที่มาทำงานรวมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน และดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกันอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ภารกิจ บทบาทหน้าที่ การแบ่งหน้าที่ทำงาน การจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มาร่วมปฏิบัติงาน การควบคุม และสายการบังคับบัญชา องค์กรจำแนกตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ได้แก่</p> <p>๑. องค์กรเพื่อการแสวงผลกำไร คือ องค์กรที่ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจที่แสวงหาผลกำไรเพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ผลประโยชน์ทางการค้าและการบริการ โดยผลประโยชน์หรือกำไรจะตกแก่บุคคล กลุ่มบุคคลที่เป็นเจ้าของ เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน สถาบันการเงิน ห้างสรรพสินค้า ร้านค้าต่าง ๆ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น</p>				

๒. องค์กรเพื่อผลประโยชน์ตอบแทนของสมาชิก คือ องค์กรที่มีเป้าหมายหลักเพื่อรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกในองค์กร เช่น สหกรณ์ สโมสร สมาคมวิชาชีพ เป็นต้น

๓. องค์กรเพื่อการบริการ คือ องค์กรที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อการบริการและสาธารณประโยชน์เป็นหลัก ไม่แสวงหาผลกำไร เช่น สมาคม มูลนิธิ สถาบัน สมาคม เพื่อการสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ เป็นต้น

๔. องค์กรเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน คือ องค์กรซึ่งเป็นหน่วยงานทางราชการต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ทำหน้าที่ในทางสาธารณะ หรือบริการประชาชน เช่น สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง หรือองค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในระบบราชการ เป็นต้น

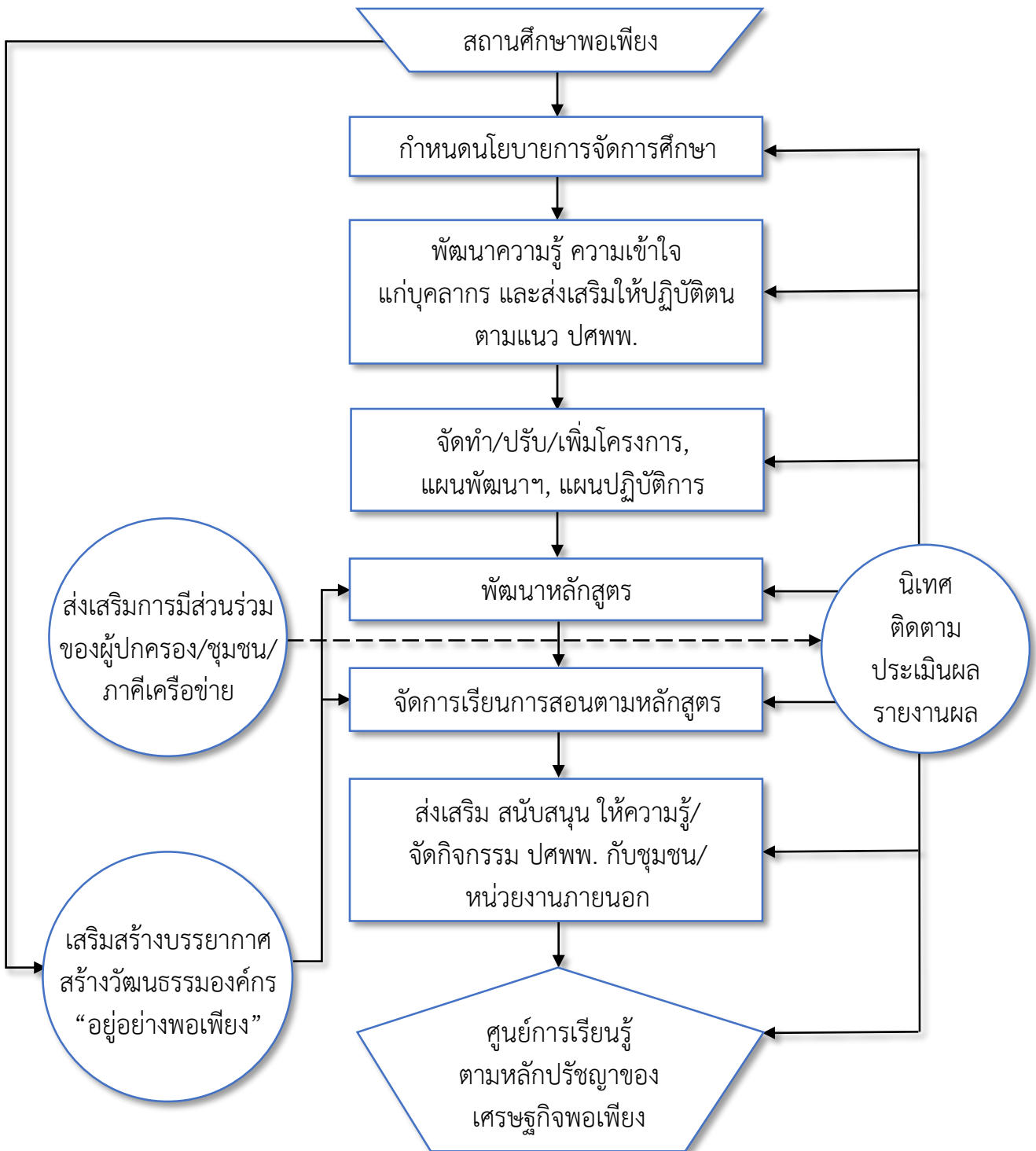
ภาคีเครือข่าย : บุคคล กลุ่มบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายร่วมกัน มารวมตัวกันทำกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำกิจกรรม ร่วมประเมินผล โดยมีความสัมพันธ์กัน มีความเกื้อหนุนพึ่งพากัน มีความเสมอภาค และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย เช่น เครือข่ายผู้สูงอายุ เครือข่าย อสม. เครือข่าย สิ่งแวดล้อม เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ เครือข่ายทางศาสนา กลุ่มสนใจต่าง ๆ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ กลุ่มเยาวชนต่าง ๆ หมู่บ้านหรือชุมชนต้นแบบต่าง ๆ เป็นต้น

ระดับคุณภาพ องค์ประกอบ	ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓	ระดับ ๔	ระดับ ๕
๓.๒ ความสัมพันธ์ กับหน่วยงานที่ สังกัด และ/หรือ หน่วยงานภายใน นอก (ภาครัฐ ภาคเอกชนและ ชุมชน)	มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขับเคลื่อน ปศพพ. ให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ ไม่น้อยกว่า ๓ กิจกรรม	- ตามระดับ ๑ และ - ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้ และหรือรับการสนับสนุนเพื่อการขับเคลื่อน ปศพพ. ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยงาน/แห่ง	- ตามระดับ ๒ และ - มีวิธีการติดต่อประสานสัมพันธ์กับหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขับเคลื่อน ปศพพ. ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า ๓ วิธี/แนวทาง/กิจกรรม	- ตามระดับ ๓ และ - มีหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยงาน ให้การยอมรับและร่วมมือกับสถานศึกษาในการขยายผลการขับเคลื่อน ปศพพ. ทั้งภายในสถานศึกษาและสู่ภายนอกสถานศึกษา	- ตามระดับ ๔ และ - ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง จนพัฒนาสถานศึกษาอื่นเป็นสถานศึกษาพอเพียง หรือพัฒนาหน่วยงาน/ชุมชน/องค์กร/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จนได้รับการยอมรับและเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์ อย่างน้อย ๑ แห่ง

แผนผัง

ตัวอย่างวิธีการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้
เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

ตัวอย่าง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้/ กิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ชื่อฐานการเรียนรู้ ดอกหญ้าสร้างรายได้ เวลา ๓ ชั่วโมง

๒. ชื่อผู้จัดทำ.....

๓. หลักการและความสำคัญ

ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล.....ถือเป็นกลไกการทำงานในระดับพื้นที่ที่มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในท้องถิ่น ฐานการเรียนรู้ดอกหญ้าสร้างอาชีพถือเป็นกิจกรรมสำคัญที่กลุ่มผู้สูงอายุหมู่บ้าน.....ซึ่งเป็นฐานการเรียนรู้ที่มีองค์ความรู้ของท้องถิ่น และมีการบูรณาการด้านศิลปหัตถกรรมล้านนาเข้ามาเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพชุมชนด้วย

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ วัตถุประสงค์กิจกรรมการเรียนรู้

๔.๑.๑ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๔.๑.๒ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้ขั้นตอนวิธีการทำไม้กวาดดอกหญ้าได้

๔.๒ วัตถุประสงค์ของฐานการเรียนรู้

๔.๒.๑ เพื่อใช้เป็นศูนย์สาธิตและฝึกปฏิบัติการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๔.๒.๒ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๔.๒.๓ เพื่อเป็นแหล่งจัดจำหน่ายทำให้เกิดรายได้

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

๕.๑ แนะนำวิทยากร สถานที่ฝึกอบรม และองค์ประกอบอื่น ๆ ในแหล่งเรียนรู้

๕.๒ แจกขอบเขตเนื้อหากิจกรรมการอบรมแก่ผู้เข้ารับการอบรม

๕.๓ วิทยากรอธิบายให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจถึงความเป็นมาและความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ดอกหญ้าสร้างรายได้

๕.๔ วิทยากรอธิบายฐานการเรียนรู้ดอกหญ้าสร้างอาชีพ โดยอธิบายอย่างละเอียดตั้งแต่การแนะนำวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องจัดไปจนถึงขั้นตอนการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๕.๕ ผู้รับการอบรมลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการทำไม้กวาดดอกหญ้าที่วิทยากรอธิบาย

๕.๖ ผู้เข้ารับการอบรมทำใบงานประจำฐานการเรียนรู้ดอกหญ้าสร้างรายได้

๖. สื่อ/วัสดุ, อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

๖.๑ สื่อ

๖.๑.๑ สื่อบุคคล (วิทยากรประจำฐาน)

๖.๑.๒ แผ่นพับถอดองค์ความรู้ ฐานการเรียนรู้ดอกหญ้าสร้างรายได้

๖.๒ วัสดุ/อุปกรณ์

๖.๒.๑ วัสดุ ที่ใช้ในการทำดอกหญ้าสร้างรายได้ ประกอบด้วย ดอกหญ้า ตะปู เชือกไนลอน ลวดชุดอุปกรณ์พลาสติก ด้ามไม้กวาดพลาสติก บล็อกसान และบล็อกปิด)

๖.๒.๒ อุปกรณ์การทำไม้กวาดดอกหญ้า ประกอบด้วย เข็มเย็บ ค้อน และกรรไกร

๖.๓ แหล่งเรียนรู้

ฐานการเรียนรู้ดอกหญ้าสร้างรายได้ ณ .....

๗. การประเมินผลการเรียนรู้และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๗.๑ แบบประเมินความพึงพอใจการเข้าร่วมกิจกรรมฐานการเรียนรู้ดอกหญ้าสร้างรายได้

๗.๒ แบบสังเกต

๗.๓ แบบทดสอบ

๘. การนำไปประยุกต์ใช้

๘.๑ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๘.๑.๑ นำไปใช้ในครัวเรือน

๘.๑.๒ สร้างรายได้

๘.๒ การประยุกต์ใช้ในการกิจการตามหน้าที่

นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๙. ความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๒ : ๓ : ๔)

๒ เงื่อนไข	
เงื่อนไขความรู้	เงื่อนไขคุณธรรม
๑. รู้ประวัติของต้นตองกงหรือต้นดอกไม้กวาด	๑. ความซื่อสัตย์ สุจริต
๒. รู้แหล่งผลิตและแหล่งที่มาของต้นตองกงหรือต้นดอกไม้กวาด	๒. ความอดทน
๓. รู้วิธีการนำต้นตองกงหรือต้นดอกไม้กวาดมาทำเป็นไม้กวาดดอกหญ้า	๓. ความเพียรพยายาม
๔. รู้แหล่งจำหน่ายไม้กวาดดอกหญ้า	๔. ความขยัน
๕. รู้วัสดุการทำไม้กวาดดอกหญ้า (ดอกหญ้า ตะปู เชือกไนลอน ลวดชุดอุปกรณ์พลาสติก ด้ามไม้กวาดพลาสติก บล็อกสาน และบล็อกปิด)	
๖. รู้อุปกรณ์การทำไม้กวาดดอกหญ้า (เข็มเย็บ ค้อน และกรรไกร)	
๗. รู้ขั้นตอนการทำไม้กวาดดอกหญ้า	
๘. รู้ศักยภาพคนในการทำไม้กวาดดอกหญ้า	
๙. รู้สถานที่ในการทำไม้กวาดดอกหญ้า	
๑๐. รู้งบประมาณในการทำไม้กวาดดอกหญ้า	
๑๑. รู้กลุ่มเป้าหมายผู้ซื้อ	
๑๒. รู้ระยะเวลาในการทำไม้กวาดดอกหญ้า (๑ ชั่วโมง)	
๑๓. รู้ประโยชน์ของไม้กวาดดอกหญ้า	

๓ หลักการ			
พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	
๑. ศักยภาพของคนเหมาะสมกับการทำไม้กวาดดอกหญ้า ๒. งบประมาณที่ใช้สอดคล้องกับการทำไม้กวาดดอกหญ้า ๓. ระยะเวลา ๑ ชั่วโมง เหมาะสมกับการทำไม้กวาดดอกหญ้า ๔. ราคาขายไม้กวาดมีความสอดคล้องกับต้นทุนการผลิต ๕. ราคาขายไม้กวาดมีความสอดคล้องกับราคาขายในท้องตลาด ๖. อุปกรณ์เหมาะสมกับการทำไม้กวาดดอกหญ้า ๗. วัสดุเหมาะสมกับการทำไม้กวาดดอกหญ้า	๑. เพื่อนำไปใช้ในครัวเรือน ๒. เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ๓. เพื่อสร้างรายได้ ๔. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	๑. วางแผนการทำไม้กวาดดอกหญ้า ๒. วางแผนการจำหน่ายและการตลาด ๓. ตรวจสอบคุณภาพของไม้กวาดดอกหญ้าก่อนจำหน่าย ๔. ตรวจสอบรายรับ - รายจ่าย	
สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน ๔ มิติ			
วัตถุ/เศรษฐกิจ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
๑. เกิดการเพิ่มรายได้ ๒. เกิดการประหยัด	๑. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ๒. เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ๓. เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย ๔. เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	๑. การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ทำความสะอาดและเก็บอุปกรณ์การทำไม้กวาดดอกหญ้าหลังการใช้งานทุกครั้งให้เป็นระเบียบ ๒. การเก็บรักษาไม้กวาดดอกหญ้า ๓. การใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น	เกิดการอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๑๐. สอดคล้องกับศาสตร์การพัฒนา/หลัก ๓ ศาสตร์

๑๐.๑ ศาสตร์พระราชา

หลักการทรงงาน

ข้อ ๓ ความเพียร

ข้อ ๗ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำงานอย่างผู้รู้จริง

ข้อ ๙ ทำตามลำดับขั้น

ข้อ ๑๒ ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

๑๐.๒ ศาสตร์สากล/ศาสตร์ฝรั่ง

๑๐.๒.๑ ขั้นตอนการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๑๐.๒.๒ ประโยชน์ของไม้กวาดดอกหญ้า

๑๐.๒.๓ วัสดุในการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๑๐.๒.๔ อุปกรณ์ในการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๑๐.๒.๕ การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย

๑๐.๒.๖ การตลาด

๑๐.๓ ศาสตร์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาชาวบ้าน

การอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๑๑. สอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐

๑๑.๑ การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน

๑) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

๑.๔) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม

๒.๑) รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดี – ชอบ/ชั่ว – ดี

๒.๒) ปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม

๓) มีงานทำ – มีอาชีพ

๓.๒) การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรและนอกหลักสูตร ต้องมีจุดมุ่งหมายให้
ผู้เรียนทำงานเป็น และมีงานทำในที่สุด

๓.๓) สนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มีงานทำ จนสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

๔) เป็นพลเมืองดี

๔.๑) การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน

๔.๒) ครอบครัว – สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่

เป็นพลเมืองดี

ตัวอย่าง แบบประเมินความพึงพอใจฐานการเรียนรู้

ฐานที่..... ชื่อฐาน.....

รายการ	ระดับ ความพึงพอใจ		
	๓	๒	๑
๑. ด้านฐานการเรียนรู้			
๑.๑ ความเหมาะสมของที่ตั้งของฐานการเรียนรู้			
๑.๒ ความพอเพียงของวัสดุอุปกรณ์ประจำฐาน			
๒. ด้านองค์ความรู้			
๒.๑ เนื้อหา/สาระมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย			
๒.๒ สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา			
๓. ด้านวิทยากร			
๓.๑ มีความรู้เหมาะสมกับฐานการเรียนรู้			
๓.๒ พุดจาสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็นกันเอง			
๓.๓ บรรยายได้ชัดเจน ครอบคลุม และเข้าใจง่าย			
๔. ด้านกระบวนการ			
๔.๑ ได้ฝึกปฏิบัติจริง			
๔.๒ ได้ฝึกการถอดบทเรียน ๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่าง

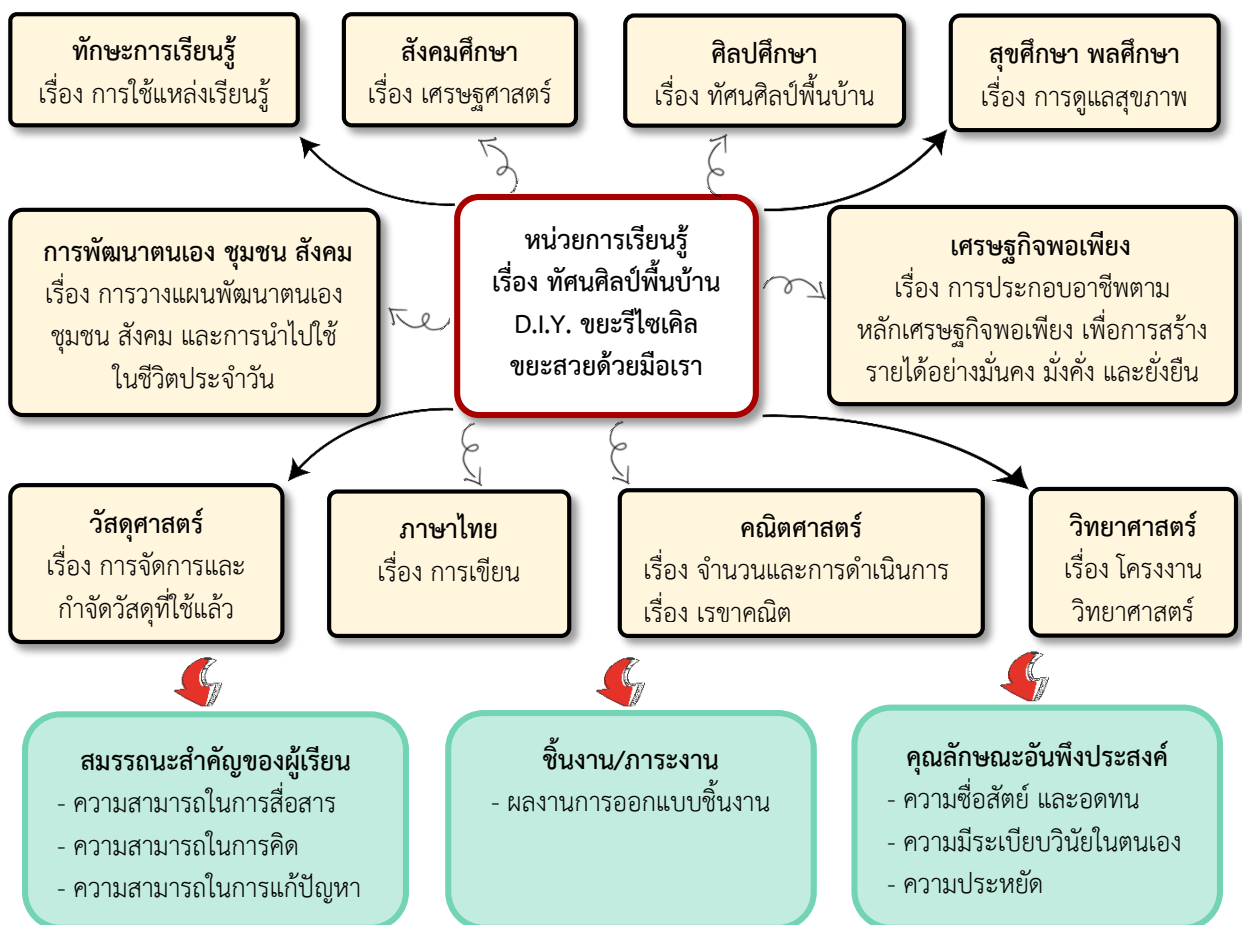
แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โครงสร้างรายวิชา ศิลปศึกษา ระดับการศึกษา ประถมศึกษา
จำนวน ๒ หน่วยกิต เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ภาคเรียน

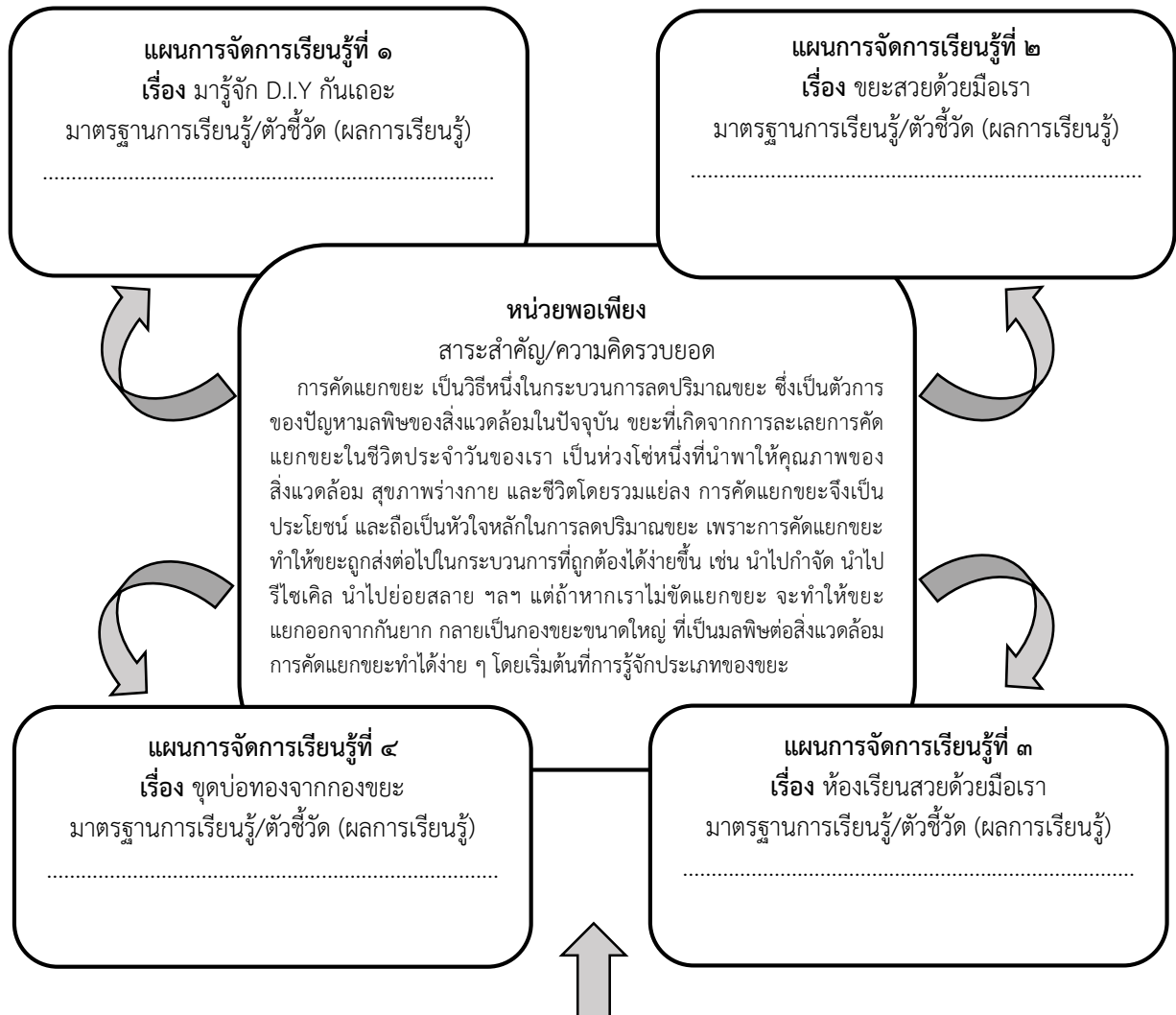
หน่วยที่ ๑ D.I.Y ชะรีไซเคิล

- แผนการเรียนรู้ที่ ๑ มารู้จัก D.I.Y กันเถอะ
- แผนการเรียนรู้ที่ ๒ ชะรีสวยด้วยมือเรา
- แผนการเรียนรู้ที่ ๓ ห้องเรียนสวยด้วยมือเรา
- แผนการเรียนรู้ที่ ๔ ชุบป้อทองจากกองขยะ

แผนผังวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้บูรณาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทักษะการดำเนินชีวิต รายวิชา ศิลปศึกษา ระดับการศึกษา ประถมศึกษา
หน่วยการเรียนรู้ ทศน์ศิลป์พื้นบ้าน D.I.Y ชะรีไซเคิล ชะรีสวยด้วยมือเรา เวลา ๑ ชั่วโมง

ผังภาพวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ “พอเพียง”
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ทักษะศิลป์พื้นบ้าน D.I.Y. ขยะรีไซเคิล : ขยะสลายด้วยมือเรา

สมรรถนะสำคัญของนักศึกษา	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ชิ้นงาน/ภาระงาน
ความสามารถในการสื่อสาร การพูดนำเสนอ ความสามารถในการคิด การวิเคราะห์ สรุป ความสามารถในการแก้ปัญหา ทำงานได้สำเร็จ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ทำงานร่วมกับผู้อื่น	ความซื่อสัตย์ และอดทน ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความประหยัด	ผลงานการออกแบบชิ้นงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สกร.ระดับอำเภอ.....

*****

๑. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ทักษะศิลปะพื้นบ้าน : ขยะสวยด้วยมือเรา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขยะสวยด้วยมือเรา

ระดับการศึกษา ประถมศึกษา ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

จำนวนเวลาพบกลุ่ม ๑ ชั่วโมง

๒. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด :

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานที่ ๒.๒ มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์

มาตรฐานที่ ๔.๓ มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดี เกี่ยวกับศิลปะและสุนทรียภาพ

๔.๓.๑ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัสดุในชีวิตประจำวัน สมบัติของวัสดุ การเลือกใช้ และผลกระทบการใช้วัสดุ และการกำจัดวัสดุที่ใช้แล้ว

๔.๓.๒ อธิบายรูปแบบในการนำจุด เส้น สี แสง -เงา รูปร่าง และรูปทรงมาจินตนาการ สร้างสรรค์ ประกอบให้เป็นงานทัศนศิลป์พื้นบ้าน

๔.๓.๓ สามารถจินตนาการ และอธิบายวิธีการนำความงามจากธรรมชาติให้ออกมาเป็น ความงามทางทัศนศิลป์พื้นบ้านอย่างง่าย ๆ

๔.๓.๔ อธิบาย วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์ รูปแบบ และคุณค่าของงานทัศนศิลป์พื้นบ้าน ในเรื่องต่าง ๆ

๔.๓.๕ ระบุหรือยกตัวอย่างเกี่ยวกับจำนวนและตัวเลข เศษส่วน ทศนิยม และร้อยละ การวัด เรขาคณิต สถิติ และความน่าจะเป็นเบื้องต้นได้

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด :

การคัดแยกขยะ เป็นวิธีการหนึ่งในกระบวนการลดปริมาณขยะ ซึ่งเป็นตัวการของปัญหามลพิษของสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ขยะที่เกิดจากการละเลยการคัดแยกขยะในชีวิตประจำวันของเรา เป็นห่วงโซ่หนึ่งที่น่าพาให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อม สุขภาพร่างกาย และชีวิตโดยรวมแย่ลง การคัดแยกขยะจึงเป็นประโยชน์และถือเป็นหัวใจหลักในการลดปริมาณขยะ เพราะการคัดแยกขยะทำให้ขยะถูกส่งต่อไปในกระบวนการที่ถูกต้องได้ง่ายขึ้น เช่นนำไปกำจัด นำไปรีไซเคิล นำไปย่อยสลาย ฯลฯ แต่ถ้าหากเราไม่คัดแยกขยะ จะทำให้ขยะแยกออกจากกันยาก กลายเป็นกองขยะขนาดใหญ่ที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม การคัดแยกขยะทำได้ง่าย ๆ โดยเริ่มต้นที่การรู้จักประเภทของขยะ

๔. สาระการเรียนรู้ :

สาระการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ระดับประถมศึกษา

๔.๑ มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิตระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น สาร แรงแลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลกและดาราศาสตร์ มีจิตวิทยาศาสตร์และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

๔.๒ รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่นชม เห็นคุณค่าความงาม ความไพเราะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ที่บ้าน สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์ได้อย่างเหมาะสม นำการผลิต เครื่องดนตรีที่บ้านไปเป็นแนวทางการประกอบอาชีพได้

๕. จุดประสงค์การเรียนรู้ :

- ๕.๑ อธิบายลักษณะของขยะแต่ละประเภทได้ (K)
- ๕.๒ จำแนกประเภทขยะได้ถูกต้อง (P)
- ๕.๓ ออกแบบสิ่งประดิษฐ์จากของที่ไม่ใช้แล้ว (A)

๖. สมรรถนะการเรียนรู้ของผู้เรียน :

- ๖.๑ ความสามารถในการสื่อสาร (รณรงค์ให้คนในท้องถิ่นช่วยกันรักษาความสะอาด โดยทิ้งขยะให้ถูกที่)
- ๖.๒ ความสามารถในการคิด (การให้เหตุผล การคิดวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการโครงงานทางวิทยาศาสตร์)
- ๖.๓ ความสามารถในการแก้ไขปัญหา (การจัดการขยะโดยใช้หลัก ๓ Rs)
- ๖.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (การทำงานร่วมกับผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน)
- ๖.๕ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (การสืบค้นข้อมูลในอินเทอร์เน็ต)

๗. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ :

- ๗.๑ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
: ผู้เรียนสามารถคัดแยกขยะแต่ละประเภท
- ๗.๒ มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
: ผู้เรียนอธิบายลักษณะของขยะแต่ละประเภท
- ๗.๓ มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุขตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
: ผู้เรียนจำแนกประเภทของขยะแต่ละประเภท
- ๗.๔ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
: ผู้เรียนสามารถออกแบบสิ่งประดิษฐ์จากของที่ไม่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่

๘. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ : การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ ONIE MODEL

ขั้นที่ ๑ การกำหนดปัญหาความต้องการในการเรียนรู้ (O - Orientation)

๑. ครูกล่าวคำทักทายนักศึกษา ชักถามและพูดคุยกับนักศึกษา ครูแจ้งตัวชี้วัด (จุดประสงค์การเรียนรู้) ให้นักศึกษาทราบ พร้อมให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน (มีเหตุผล พอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)
๒. ครูนำวัสดุที่ใช้แล้วมาเป็นตัวอย่าง ให้นักศึกษาได้รู้จักวัสดุที่ใช้แล้ว ครูอธิบายลักษณะของขยะแต่ละประเภท พร้อมให้นักศึกษาสาธิตวิธีการคัดแยกขยะแต่ละประเภทก่อนนำไปสร้างประโยชน์ พร้อมสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

ขั้นที่ ๒ การแสวงหาความรู้ (N - New ways of learning)

๑. ครูเปิดวิดีโอทัศน์ให้นักศึกษาดูเกี่ยวกับการจำแนกประเภทขยะแต่ละประเภทตามขั้นตอนที่ถูกต้อง เพื่อให้ศึกษาและเรียนรู้วิธีการที่ถูกต้อง (ความรู้ คุณธรรม พอประมาณ)
๒. ครูนำรูปภาพการออกแบบสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดจากวัสดุที่เหลือใช้มาให้ให้นักศึกษาดู จากนั้นครูตั้งประเด็นคำถามกระตุ้นความสนใจนักศึกษาว่า “สิ่งประดิษฐ์เหล่านี้ทำมาจากวัสดุชนิดใดบ้าง และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านใด” ให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยไม่มีการเฉลยว่าถูกหรือผิด (ความรู้ เหตุผล พอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ครูสุ่มตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน (พอประมาณ))

๓. ครูแจกใบงานที่ ๑ ให้ผู้เรียนและร่วมกันเฉลยใบงาน (มีเหตุผล พอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

ขั้นที่ ๓ การปฏิบัติและการนำไปประยุกต์ใช้ (I - Implementation)

๑. ครูนำตัวอย่างการออกแบบชิ้นงาน สิ่งประดิษฐ์ที่ออกแบบมาแล้ว ที่ทำจากวัสดุเหลือใช้ที่หลากหลาย มาให้นักศึกษาดูตัวอย่าง เช่น การออกแบบสิ่งประดิษฐ์จากขวดน้ำ การออกแบบสิ่งประดิษฐ์จากเศษกระดาษ การออกแบบงานประดิษฐ์จากผ้า เป็นต้น (ความรู้ มีเหตุผล พอประมาณ)

๒. ครูแบ่งกลุ่มนักศึกษา ให้แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมการคัดแยกขยะของแต่ละประเภท โดยจำแนกออกมาให้ถูกต้อง พร้อมนำขยะที่จำแนกแล้วคัดวัสดุที่สามารถนำมาสร้างเป็นสิ่งประดิษฐ์ นำมาออกแบบว่า จะนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ได้อย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และครูแจ้งจุดประสงค์ของการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ให้นักศึกษาทราบเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง (ความรู้ มีเหตุผล พอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

๓. ครูให้นักศึกษาทุกกลุ่มนำเสนอผลงานการออกแบบสิ่งประดิษฐ์ พร้อมอธิบายประโยชน์ของสิ่งประดิษฐ์ และให้นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน (ความรู้ คุณธรรม พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี วัตถุประสงค์ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม)

ขั้นที่ ๔ การประเมินผล (E - Evaluation)

๑. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญตามมาตรฐานการเรียนรู้ (ความรู้ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

๒. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

๓. ครูและผู้เรียนร่วมกันเฉลยแบบทดสอบ (ความรู้ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

๔. ประเมินพฤติกรรมการร่วมทำงานกลุ่ม (ความรู้ คุณธรรม วัตถุประสงค์ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม)

๙. ภาระงาน/ชิ้นงาน :

ภาระงาน

- มอบหมายให้ผู้เรียนศึกษา เรื่อง ขยะรีไซเคิล

ชิ้นงาน

- ใบงานของผู้เรียน การถอดบทเรียน ปศพพ. (๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔)

๑๐. การวัดผลและประเมินผล :

เครื่องมือวัด

- แบบการสังเกตการร่วมกิจกรรม

วิธีการวัดและประเมินผล

- การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
นักศึกษาอธิบายลักษณะของขยะแต่ละประเภทได้ (K)	๑. ประเมินจากการสนทนาตอบข้อซักถาม ๒. ประเมินจากใบงาน	๑. แบบประเมินใบงาน ๒. แบบบันทึกการเรียนรู้	ได้คะแนนไม่น้อยกว่า ๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน
นักศึกษาสามารถจำแนกประเภทขยะได้ถูกต้อง (P)	๑. การสังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม ๒. พุดคุย/ซักถามการสอบถาม	๑. แบบการสังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม ๒. แบบสอบถาม	ได้คะแนนไม่น้อยกว่า ๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน
นักศึกษาออกแบบสิ่งประดิษฐ์จากของที่ไม่ใช้แล้ว (A)	๑. การสังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม ๒. พุดคุย/ซักถามการสอบถาม	๑. แบบการสังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม ๒. แบบสอบถาม	ได้คะแนนไม่น้อยกว่า ๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

๑๑. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ :

สื่อ

- หนังสือเรียนรายวิชา ศิลปศึกษา (ทช๑๑๐๓)
- วีดิทัศน์เกี่ยวกับการคัดแยกขยะแต่ละประเภท
- คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้น
- <https://www.youtube.com/watch?v=LQHqOVZTXs>
- ใบงาน เรื่อง การคัดแยกขยะ
- แบบทดสอบ

แหล่งเรียนรู้

- ฐานการเรียนรู้ ธนาคารขยะรีไซเคิล
- ฐานการเรียนรู้ นักอ่าน (การใช้ห้องสมุด)

แนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ความรู้		คุณธรรม		
๑. รู้เกี่ยวกับช่วงวัยของนักศึกษา ๒. รับบทบาทหน้าที่ของครูแกนนำ ๓. รับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาแกนนำ ๔. รู้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมธนาคารขยะ ๕. รู้งบประมาณในการจัดกิจกรรมธนาคารขยะ ๖. รู้วัสดุที่ใช้ในการแต่งกาย (หน้ากากอนามัย ถุงมือ) ๗. รู้อุปกรณ์ในการทำธนาคารขยะ (ถังขยะ ไม้กวาด) ๘. รู้ขนาดถังขยะ ๙. รู้วิธีการแปรรูปขยะ ๑๐. รู้ขั้นตอนการจัดการธนาคารขยะ ๑๑. รู้จุดประสงค์การคัดแยกขยะ ๑๒. รู้ประเภทของขยะ ๑๓. รู้วิธีการกำจัดขยะแต่ละประเภท ๑๔. รู้สัญลักษณ์ของถังขยะแต่ละประเภท ๑๕. รู้ปริมาณขยะรีไซเคิล ๑๖. รู้วิธีการจัดเก็บขยะรีไซเคิล ๑๗. รู้หลักการ ๓R (Reduce Reuse Recycle) ๑๘. รู้ประโยชน์และโทษของขยะแต่ละประเภท ๑๙. รู้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่อยู่ในชุมชน ๒๐. รู้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ		๑. ความอดทน/รอบคอบ ๒. ความขยันหมั่นเพียร ๓. ความตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ๔. ความมีระเบียบวินัย ๕. ความมีจิตสาธารณะ		
ประเด็น	หลักพอเพียง	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา		- เนื้อหาเหมาะสมกับเวลา ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ	- เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และฝึกประสบการณ์การ คัดแยกขยะได้ครบ ทุกเนื้อหาลงละเอียด - เพื่อให้ผู้เรียนมี สมรรถนะสำคัญและ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียน	- มีการจัดทำแผนการจัด กระบวนการเรียนรู้ เนื้อหา การคัดแยกขยะ ตาม หลักสูตรการศึกษา ระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มาตรฐาน และตัวชี้วัด
เวลา		- เวลา ๑ ชั่วโมง เหมาะสมกับการเข้าเรียน ฐานการเรียนรู้ธนาคาร ขยะรีไซเคิล		

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
วิธีการจัดกิจกรรม	- จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่ได้ฝึกคิดและลงมือปฏิบัติ	- เพื่อให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัด - เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามตัวชี้วัด	- ลำดับกิจกรรมมีความต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก - ระหว่างจัดกิจกรรมครูดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อช่วยแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
แหล่งเรียนรู้	- ใช้แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	- เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการคัดแยกขยะ	- ชี้แจงรายละเอียดของสถานที่ และความปลอดภัยของแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ล่วงหน้า
สื่อ/อุปกรณ์	- สื่ออุปกรณ์เหมาะสมกับเนื้อหา/กิจกรรม/ผู้เรียน - สื่อมีจำนวนพอดีกับจำนวนผู้เรียน	- เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่ายและเข้าใจได้เร็วขึ้น - เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการใช้สื่ออุปกรณ์	- วางแผนการใช้สื่อตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกิจกรรม - สื่อมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
การประเมินผล	- แบบประเมินมีความเหมาะสมกับกิจกรรมผู้เรียน และเวลาที่กำหนด	- เพื่อประเมินผู้เรียนตามตัวชี้วัดที่กำหนด - เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนรู้	- เตรียมแบบประเมินผลที่หลากหลาย มีการตรวจสอบคุณภาพ - ชี้แจงให้ผู้เรียนรู้ถึงแนวทางการวัดและประเมินผล
สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ๔ มิติ/ด้าน			
วัตถุ/เศรษฐกิจ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
๑. เกิดความประหยัดในการซื้อถุงใส่ขยะ ๒. เกิดการนำขยะบางประเภทกลับมาใช้ใหม่	๑. เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ๒. เกิดการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. เกิดความช่วยเหลือกัน ๔. เกิดภาวะผู้นำและผู้ตาม ๕. เกิดการทำงานเป็นทีม	๑. สถานศึกษามีความสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัยเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ๒. เศษขยะบางประเภทสามารถนำมาทำปุ๋ยหมักได้ ๓. นำเศษวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ๔. ลดมลพิษที่เกิดจากการเผาขยะ	๑. ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านมาช่วยในการทำเสวียน/ทำที่คัดแยกขยะ ๒. นำวัสดุเหลือใช้มาทำอุปกรณ์ออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ/ปลูกพืชผักสวนครัว

๒. ผลที่เกิดกับผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๒.๑ ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิด และฝึกปฏิบัติตาม ๒ เงื่อนไข ๓ หลัก ดังนี้

ความรู้		คุณธรรม	
ความพอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	

๒.๒ ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน ๔ มิติ ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ/ด้าน			
		วัตถุ/เศรษฐกิจ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้					
ทักษะ					
ค่านิยม					

สอดคล้องกับศาสตร์การพัฒนา/ หลัก ๓ ศาสตร์

๑. ศาสตร์พระราชา

- หลักการทำงาน

ข้อที่ ๔ รู้ รัก สามัคคี

ข้อที่ ๑๒ ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

ข้อที่ ๑๗ ประโยชน์ส่วนรวม

ข้อที่ ๑๘ การพึ่งตนเอง

ข้อที่ ๑๙ เศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่ ๒๓ การมีส่วนร่วม

๒. ศาสตร์สากล/ศาสตร์ฝรั่ง

- ประเภทของขยะ
- ขั้นตอนการคัดแยกขยะ
- ประเภทของถังขยะ
- หลัก ๓ Rs
- อุปกรณ์ในการจัดการขยะ

๓. ศาสตร์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาชาวบ้าน

- การทำอุปกรณ์การออกกำลังกาย
- การทำถังขยะลดโลกร้อน

สอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐

การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน

๑. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

๔) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม

๒) ปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม

๓. มีงานทำ – มีอาชีพ

๑) การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชน รักงาน

สุ้งาน ทำงานสำเร็จ

๒) การฝึกอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำ

ในที่สุด

๔. เป็นพลเมืองดี

๑) การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน

๒) ครอบครัว – สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้ (K:P:A)

.....
.....

สมรรถนะสำคัญ

.....
.....

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

ผลการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- ได้ตามเวลาที่กำหนดทุกกิจกรรม
 ไม่ทันตามเวลาที่กำหนดในกิจกรรมเนื่องจาก

.....
การวัดผลประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ ครอบคลุมพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการวัดผล และประเมินผลสรุปได้ ดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)

- ผู้เรียนที่ผ่านจุดประสงค์ตามเกณฑ์ร้อยละ..... จำนวน.....คน
- ผู้เรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์ตามเกณฑ์ร้อยละ..... จำนวน.....คน

สอนเสริม   มอบงานให้ทำเพิ่มเติม   ทำรายงาน   อื่น ๆ .....

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

- ผู้เรียนที่ผ่านทักษะกระบวนการตามเกณฑ์ร้อยละ..... จำนวน.....คน
- ผู้เรียนที่ไม่ผ่านทักษะกระบวนการตามเกณฑ์ร้อยละ..... จำนวน.....คน

ด้านค่านิยม (A)

- ผู้เรียนที่มีค่านิยมตามเกณฑ์ร้อยละ..... จำนวน.....คน
- ผู้เรียนที่ต้องปรับเปลี่ยนค่านิยมตามเกณฑ์ร้อยละ..... จำนวน.....คน

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....
.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)
...../...../.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ทราบผลการจัดการเรียนการสอน
- อื่น ๆ .....

ลงชื่อ.....
(.....)
หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความเห็นผู้อำนวยการสถานศึกษา

- ทราบผลการจัดการเรียนการสอน
- ควรปรับจัดการเรียนการสอน เพราะ.....

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ.....

ตัวอย่าง
การถอดบทเรียน (๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔)
แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ชุดสวยด้วยมือเรา

๒ เจ็อนไซ	
<p style="text-align: center;">ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. รู้ชุดไทย ๓ วัฒนธรรม ๒. รู้วัฒนธรรมในท้องถิ่นทั้ง ๓ วัฒนธรรม ๓. รู้การออกแบบชุดไทย ๓ วัฒนธรรม ๔. รู้วัสดุ อุปกรณ์ ๕. รู้วิธีการตัดเย็บชุด ๖. รู้วิธีการใช้จักรเย็บผ้า ๗. รู้งบประมาณ ๘. รู้สถานที่ ๙. รู้เวลา 	<p style="text-align: center;">คุณธรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อุตทน ๒. เพียรพยายาม ๓. รับผิดชอบ ๔. ตรงต่อเวลา
๓ หลักการ	
<p style="text-align: center;">ความพอประมาณ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ชุดไทย ๓ วัฒนธรรมสอดคล้องกับวัฒนธรรมทั้ง ๓ ได้แก่ ไทย จีน ไทยมุสลิม ๒. วัสดุ อุปกรณ์ ในการประดิษฐ์เหมาะสมกับการประดิษฐ์ชุดไทย ๓ วัฒนธรรม ๓. งบประมาณมีความพอดีกับการประดิษฐ์ชุดไทย ๓ วัฒนธรรม ๔. เวลาและสถานที่เหมาะสมกับการประดิษฐ์ชุดไทย ๓ วัฒนธรรม ๕. วิธีการตัดเย็บมีความเหมาะสมกับการประดิษฐ์ชุดไทย ๓ วัฒนธรรม 	<p style="text-align: center;">การมีเหตุผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อประดิษฐ์ชุดไทย ๓ วัฒนธรรม ๒. เพื่อพัฒนางานศิลปะในการนำมาประดิษฐ์ชุด ๓. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ๔. เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมทั้ง ๓ วัฒนธรรม <hr/> <p style="text-align: center;">การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. วางแผน/วางแผนสำรอง ๒. เตรียมการ/เตรียมการสำรอง ๓. ตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์ ก่อนลงมือทำ ๔. ตัดเย็บชุดอย่างประณีต ๕. ใช้เครื่องมืออย่างระมัดระวัง

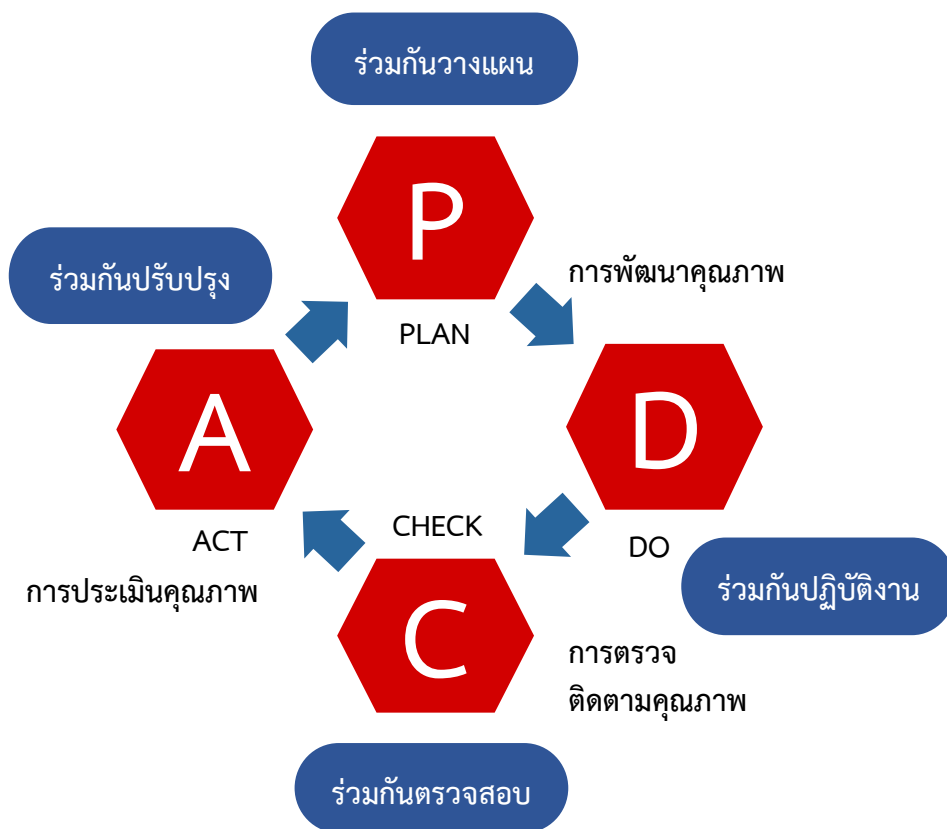
สมดุคและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงใน ๔ มิติ		
<p>มิติวัตถุ/เศรษฐกิจ</p> <p>๑. ได้ชุดไทย ๓ วัฒนธรรม</p> <p>๒. เกิดทักษะในการประดิษฐ์ชุดไทย ๓ วัฒนธรรม</p> <p>๓. ใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่างคุ้มค่า</p> <p>๔. ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อชุด</p>	<p>มิติสิ่งแวดล้อม</p> <p>๑. ใช้วัสดุเหลือใช้ได้อย่างคุ้มค่าและมีประโยชน์สูงสุด</p> <p>๒. เก็บกวาดอุปกรณ์ ทำความสะอาดอุปกรณ์และสถานที่ พร้อมจัดเก็บอุปกรณ์</p>	
<p>มิติสังคม</p> <p>๑. ร่วมกันประดิษฐ์ชุดไทย ๓ วัฒนธรรม</p> <p>๒. รู้รักสามัคคี</p> <p>๓. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติและมีความสุข</p>	<p>มิติวัฒนธรรม</p> <p>อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพุทธ ไทยจีน และไทยมุสลิม</p>	
ศาสตร์การพัฒนา/หลัก ๓ ศาสตร์		
<p>ศาสตร์พระราชา</p> <p>หลักการทรงงาน</p> <p>ข้อที่ ๔ รู้ รัก สามัคคี</p> <p>ข้อ ๗ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำงานอย่างผู้รู้จริง</p> <p>ข้อ ๘ ทำตามลำดับขั้น</p>	<p>ศาสตร์สากล/ศาสตร์ฝรั่ง</p> <p>ความรู้การตัดเย็บชุด</p>	<p>ศาสตร์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาชาวบ้าน</p> <p>วัฒนธรรมไทยพุทธ ไทยจีน ไทยมุสลิม</p>
พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐		
การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน		
<p>๑. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง</p> <p>๔) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน</p> <p>๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม</p> <p>๑) รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด – ชอบ / ชั่ว – ดี</p> <p>๓. มีงานทำ – มีอาชีพ</p> <p>๓) ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มีงานทำ จนสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัว</p> <p>๔. เป็นพลเมืองดี</p> <p>๑) การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน</p> <p>๒) ครอบครัว – สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี</p>		

ตัวอย่าง

วิธีการบริหารจัดการ/พัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ..... มีวิธีการบริหารจัดการ/พัฒนาสถานศึกษาพอเพียง ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA และหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งยังนำหลัก ๒ เงื่อนไข ๓ หลักการ ๔ มิติ มาใช้ในการพัฒนาและการขับเคลื่อน ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ดังนี้

วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA

P: Plan ผู้บริหาร บุคลากร และคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ร่วมกันประชุมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การนำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ วางแผนโครงการ/กิจกรรม วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และวางแผนการดำเนินงาน พัฒนา บุคลากร การจัดสภาพแวดล้อม การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม แหล่งเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่าย นำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน มีการแบ่งการดำเนินงานอย่างชัดเจน โดยมีข้าราชการครูและครูอาสาสมัครศึกษานอกโรงเรียน เป็นพี่เลี้ยง

D: Do ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานที่ได้วางแผนไว้ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามคำสั่งมอบหมายงานประจำทุกปี บุคลากรให้เข้ากับงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานจัดการศึกษาต่อเนื่อง และงานการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ การประชุมผ่านโปรแกรม Zoom meeting การติดต่อสื่อสารผ่านกลุ่ม Line การส่งงานผ่านกลุ่ม Messenger การจัดทำแบบสอบถามและแบบประเมินความพึงพอใจในระบบ Google Forms มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมผ่าน Facebook เป็นต้น

C: Check ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานจัดการศึกษาต่อเนื่อง และงานการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย นำระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการจัดทำเป็นคำสั่งคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา และรายงานผลการดำเนินงานนิเทศให้ผู้บริหารทราบ มีข้าราชการครูและครูอาสาสมัครศึกษานอกโรงเรียนร่วมดำเนินงานอย่างเป็นกัลยาณมิตร ส่งเสริมกำลังใจในการปฏิบัติงาน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา

A: Action ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมประชุมติดตามการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกเดือนเพื่อรับทราบปัญหา และนำผลการนิเทศติดตามมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินการให้เหมาะสม หลังจากการจัดโครงการ/กิจกรรม ที่ได้ดำเนินการแล้ว และมีการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี รับฟังคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป

วิธีการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ..... น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การจัดสภาพแวดล้อมและการจัดการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ การจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง (การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน และการจัดกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง) และการศึกษาตามอัธยาศัย จนได้รับการยกย่องให้ได้รับคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี ๒๕๕๗ "สถานศึกษาพอเพียง ๒๕๕๗" อันทรงคุณค่าในชุมชน จึงให้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และประชาชนในพื้นที่ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาพอเพียง ให้ก้าวไปสู่ "ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา" ต่อไป

ผู้บริหารศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ..... มีการบริหารจัดการวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA โดยยึดหลักธรรมาภิบาลตามหลักความมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยใช้กระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนามี ๔ ขั้นตอน คือ ๑) มีความรู้ความเข้าใจ ๒) ขยายผลต่อยอดความคิด ๓) พิชิตความร่วมมือ ๔) ยึดถือศาสตร์พระราชามีรายละเอียดดังนี้

๑. มีความรู้ความเข้าใจ

ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร นักศึกษา ผู้ปกครอง และคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการการเรียนรู้ของสถานศึกษา พร้อมทั้งภาคีเครือข่าย ในการประชุม ศึกษาบริบท กฎหมาย นโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยกำหนดนโยบายนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำแบบขอรับ การประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มาขับเคลื่อนภายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทุกงานอย่างเหมาะสม ตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา “.....” ซึ่งผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษา หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จากการศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ ปรากฏข่าวบ้าน อินเทอร์เน็ต ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ในการจัดโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลเพื่อนำไปพัฒนา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ จัดให้มีการบูรณาการในรายวิชาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย สนับสนุนงบประมาณ ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน ศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ พร้อมทั้ง ประสานความร่วมมือกับชุมชนในการส่งเสริมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างสม่ำเสมอ

๒. ขยายผลต่อยอดความคิด

ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกันกับบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวทาง พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบโครงการและกิจกรรมครอบคลุมทุกกลุ่มงาน เกี่ยวกับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บุคลากรภายในสถานศึกษาสามารถเป็นวิทยากร ขยายผลต่อยอดความรู้เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้กับนักศึกษา และประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. พิชิตความร่วมมือ

สถานศึกษาเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับการสนับสนุน ทั้งด้านบุคคลและหน่วยงานในการขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายในสถานศึกษาและขยายผลสู่ภายนอกสถานศึกษา โดยชุมชนและหน่วยงานอื่น ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น นางสาว ก. ครู ศกร. ระดับตำบล..... เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและการทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย ให้กับประชาชนของหน่วยงาน..... อำเภอต่าง ๆ ภายในจังหวัด..... และโรงเรียน..... ได้นำครูและผู้เรียนแกนนำเข้ามาศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ของศูนย์เรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานและบริหารจัดการ เป็นต้น

๔. ยึดถือศาสตร์พระราชา

ผู้บริหารสถานศึกษา ยึดถือศาสตร์พระราชาในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายในสถานศึกษาและขยายผลสู่ภายนอกสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ น้อมนำศาสตร์พระราชามาถือปฏิบัติ คือ ระเบิดจากภายใน การแก้ปัญหาจากจุดเล็กไปหาจุดใหญ่ การเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา การทำงานแบบ หลักการมีส่วนร่วม ทำตามลำดับขั้นตอน PDCA และยึดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และบริหารจัดการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ..... ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนด เป็นนโยบาย กำกับติดตามการทำงานโดยใช้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมของชุมชน พัฒนาแหล่งเรียนรู้จนเป็นที่ยอมรับ มีโรงเรียน..... และสถานศึกษาอื่น และจากหน่วยงานภายนอก มาศึกษาดูงาน เพื่อเป็นแบบอย่างการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวอย่าง

ผู้บริหารมีนวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีบริหารจัดการการศึกษาที่ดีตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีนวัตกรรม/วิธีการ/รูปแบบ (Model)

ผู้บริหารมีนวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือไม่ นวัตกรรม/วิธีการ/รูปแบบ/(Model) มีสาระอะไรบ้าง และเกิดผล
อย่างไร เขียนโดยย่อ

ผู้บริหารมีการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
โดยใช้รูปแบบ THAPTHAN MODEL ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการนำวงจรการบริหารงาน
คุณภาพ PDCA พร้อมทั้งบูรณาการหลัก ๓ ศาสตร์ มาปรับใช้ตามบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม คือ
การบริหารงานครบทั้ง ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) งานบริหารวิชาการ ๒) งานบริหารงบประมาณ ๓) งานบริหาร
บุคลากร และ ๔) งานบริหารทั่วไป ดังภาพ

โดยผู้บริหารได้มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะต้องมีความรอบรู้
รอบคอบในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ จึงได้ศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
โดยได้ศึกษาเรียนรู้หลักการบริหารเพิ่มเติมจากผู้รู้ รวมถึงการศึกษาดูงานและการค้นคว้าจากสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อ
ออนไลน์ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานอยู่เสมอ มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ เน้นการทำงานเป็นทีม
และการใช้สื่อเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน เช่น การสื่อสารผ่านกลุ่มไลน์ เพื่อประสานงาน
หรือรายงานผลการดำเนินงานในเบื้องต้น รวมถึงการติดตามให้กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรอีกด้วย
นอกจากนี้ ยังมีภาคีเครือข่ายที่ร่วมดำเนินงานในพื้นที่ จำนวน.....ตำบล อย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอนของ
การดำเนินงานและทุกกิจกรรม มีการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสืบสานศาสตร์พระราช
สู่การพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหาร
จัดการ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีโครงการและกิจกรรมตามกรอบงานที่รับผิดชอบ ซึ่งทุกภาคส่วน

ต้องมีส่วนร่วมและมีเป้าหมายเดียวกัน คือ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อยู่อย่างพอเพียง โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และทางสถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยสถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักการทรงงาน และบูรณาการควบคู่กับการบริหารแบบ PDCA ของเดมมิ่ง ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร และจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บูรณาการสู่การเรียนรู้ในรายวิชาและกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

จากการจัดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีการติดตาม การดำเนินงานการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และนำข้อเสนอแนะ/ปัญหา ที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงและปรับใช้ ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดทำฐานข้อมูลต่าง ๆ เช่น ระบบ GFMS มาใช้ในการจัดซื้อ/จัดจ้าง การติดต่อสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้ ผ่านทาง Facebook Line อีกทั้งยังมีระบบการติดต่อสื่อสารภายในระหว่างบุคลากรของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอ..... เพื่อการประสานงาน แจ้งข่าวความเคลื่อนไหวของงานที่รวดเร็ว ทางกลุ่ม Line ของ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ..... เป็นต้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ..... ได้จัดทำ พัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน บริบท ภูมิสังคม ท้องถิ่น และแนวคิดในการจัดการศึกษา ในปัจจุบัน โดยบูรณาการจัดในรูปแบบฐานการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่สอดคล้องกับภูมิสังคม ของสถานศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงบริบทของชุมชนท้องถิ่น การมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เห็นคุณค่าความสำคัญการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ โดยให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับมาบูรณาการกับเนื้อหา รายวิชาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓ หลักการ คือ มีความพอประมาณด้านเนื้อหา ผู้เรียน สามารถเรียนรู้เพิ่มเติมเองได้ ความมีเหตุมีผล คือ เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ ผู้เรียนมีความตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ของตนเอง ๒ เงื่อนไข คือ ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา การประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้อง และเน้นการจัดการศึกษา จากการปฏิบัติจริงที่บูรณาการกับวิถีชีวิต เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อพร้อมรับต่อความเสี่ยงบนพื้นฐานของความรอบรู้ ความรอบคอบ ระมัดระวัง และคุณธรรม การใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการควบคู่ไปกับการกระทำ ที่ไม่เบียดเบียนกันและกันมีการแบ่งปัน ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ร่วมมือปรองดองสร้างสายใยเชื่อมโยงคน ในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน มีครูผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ และผู้เรียนแกนนำ ซึ่งสามารถอธิบาย กระบวนการทำงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผลที่เกิดจากการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว สังคม ชุมชน และเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ ยังขยายผลให้โรงเรียน เครือข่ายชุมชน เกิดการรวมกลุ่มอาชีพ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชน อย่างยั่งยืน

ตัวอย่างเรื่องเล่าของผู้บริหารสถานศึกษา ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต และการปฏิบัติงาน

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เป็นกรอบแนวคิดที่ข้าพเจ้าใช้เป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิต และประพฤติปฏิบัติตนจนเป็นวิถีชีวิตมาสู่การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง สำหรับการพัฒนาดตนเอง ครอบครัว และงานในหน้าที่ การพูด คิด ทำอย่างพอดีพอเหมาะ พอควร บนหลักความมีเหตุผลโดยใช้ความรู้ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสม

ในด้านการดำเนินชีวิต ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่ไม่ได้ร่ำรวย บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา และค้าขาย ท่านทั้งสองทำงานด้วยความขยัน มานะอดทน ไม่ย่อท้อต่อความเหน็ดเหนื่อย มีความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อที่จะนำเงินมาเลี้ยงดูลูก ๆ และส่งลูกให้ได้เรียนหนังสือ ท่านจะฝึกให้ข้าพเจ้าช่วยทำงานที่ท่านทำ ให้รู้จักคุณค่าของเงิน และรู้จักพึ่งพาตนเอง ซึ่งข้าพเจ้าเห็นการกระทำของท่านทั้งสองเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตให้กับลูก ๆ มาโดยตลอด เมื่อข้าพเจ้าเติบโตขึ้น และได้เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ซึ่งต้องการให้คนทุกคน ทุกระดับ ดำรงอยู่ได้โดยทางสายกลาง ไม่สุดโต่งจนเกินไป มีการพึ่งพาตนเอง พออยู่ พอกิน ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ข้าพเจ้าจึงตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบ เน้นการพึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น รู้จักการประหยัดและอดออม ส่วนไหนสำหรับใช้จ่าย ส่วนไหนต้องออมไว้เพื่ออนาคต การซื้อของแต่ละอย่างจะคำนึงถึงความจำเป็นที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์จริง ๆ ให้มีความคุ้มค่า มีการปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายและมีผักปลอดสารไว้รับประทานซึ่งดีต่อสุขภาพเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจกับผู้อื่น

ในด้านการปฏิบัติงานได้นำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยก่อนจะลงมือปฏิบัติงานอะไร ข้าพเจ้าต้องศึกษาทำความเข้าใจเรื่องที่จะทำ ควบคู่กับการเลือกใช้คุณธรรมที่เหมาะสมกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ สำเร็จตามเป้าหมาย มีการเชื่อมโยงศาสตร์การพัฒนา 3 ศาสตร์ ศาสตร์พระราชาศาสตร์สากล และศาสตร์ชาวบ้าน ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ คำนึงถึงความถูกต้อง แล้วเสร็จทันกำหนดเวลาด้วยความซื่อสัตย์ ส่งเสริมความสามัคคีในสถานศึกษาให้ครูมีการช่วยเหลือและถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันทำงานเป็นทีม รู้จักใช้วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่า เข้าร่วมงานบุญ งานวัฒนธรรมประเพณีร่วมกิจกรรมจิตอาสา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สถานศึกษา/หน่วยงานเครือข่าย/ชุมชนจัดอย่างสม่ำเสมอ มุ่งให้ผลที่เกิดขึ้นมีความก้าวหน้าอย่างสมดุลทั้งด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม เช่น การบริหารงานทั่วไป มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่มีความสอดคล้องกับภารกิจของสถานศึกษา มอบหมายให้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงานแต่ละกลุ่ม นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานให้มีความสะดวก ลดการใช้กระดาษเกิดการประหยัดงบประมาณ ลดขยะในสถานศึกษา การบริหารงานด้านวิชาการจัดโครงการกิจกรรมที่สอดคล้องความต้องการและเหมาะสมศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย การบริหารงานบุคคลมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่และเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของแต่ละคน เสริมสร้างขวัญกำลังใจด้วยการชมเชยและประเมินผลงานด้วยความเป็นธรรม การบริหารงบประมาณ ข้าพเจ้าจัดทำแผนใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามหลักความมีเหตุผลที่เหมาะสมแต่ละพื้นที่ตามลำดับความสำคัญ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนงานการจัดสรรงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า แต่งตั้งเจ้าหน้าที่การเงิน ทำหน้าที่เบิก - จ่าย และมีการกำกับ ติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้ถูกต้องตามระเบียบ และสามารถตรวจสอบได้

จากการที่ข้าพเจ้าปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเป็นแบบอย่างให้กับคณะครู ผู้เรียน และชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นความสำเร็จที่นำมาแห่งความสุขกาย สุขใจอันแท้จริง

ตัวอย่างเรื่องเล่าของคุณ ที่ประสบความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิต หรือการพัฒนาตนเอง (นำไปใช้อย่างไรบ้าง และเกิดผลอย่างไรต่อตนเองและผู้อื่น พร้อมยกตัวอย่างประกอบ)

ตัวอย่างที่ ๑

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิดที่ต้องใช้ความรู้ควบคู่คุณธรรม ในการตัดสินใจ โดยคำนึงถึง ๓ หลักการ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมุ่งที่จะทำให้เกิดผลนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าที่สุด และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน ๔ มิติ ได้แก่ วัตถุประสงค์/เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

สถานศึกษาได้นำแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาทุกสาระการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ได้รับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักยึดถือในการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรมของสถานศึกษา ผ่านกิจกรรมการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนี้ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านโครงการคุณธรรม

ข้าพเจ้ามีความศรัทธาในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ข้าพเจ้ามีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างประหยัด โดยคำนึงถึงรายได้และความจำเป็นเป็นหลัก แต่งกายเรียบง่าย ถูกกาลเทศะ พุดจาสุภาพเรียบร้อย ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน ถ่ายทอดความรู้และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมกิจกรรมจิตอาสาอยู่เสมอและให้ความเคารพผู้ที่อาวุโสกว่า ในการปฏิบัติตนข้าพเจ้ามีการศึกษาหาความรู้ก่อนในการจะกระทำเรื่องใด ๆ และใฝ่เรียนรู้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอจากสื่อและเรียนรู้ด้วยตนเองทางอินเทอร์เน็ต มีความรักเมตตาต่อศิษย์ ปฏิบัติต่อผู้เรียนทุกคนอย่างเสมอภาค

ในการปฏิบัติงานข้าพเจ้ารับผิดชอบเป็นครูแกนนำสาระทักษะการเรียนรู้ของสถานศึกษา ข้าพเจ้าได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยศึกษาโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมาวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหารายวิชา และจัดทำแผนการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนแบบพบกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้สื่อออนไลน์ แหล่งเรียนรู้ และฐานการเรียนรู้ของสถานศึกษา เช่น ฐานการใช้ห้องสมุด ซึ่งมีเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับรายวิชาทักษะการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยข้าพเจ้ามอบหมายให้ผู้เรียน ศึกษาไปความรู้ และทำใบงาน ศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ห้องสมุดประชาชน ตามประเด็นที่กำหนดให้ และร่วมสรุปองค์ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๒ : ๓ : ๔ : ๓ : ๔) วัดประเมินผลผู้เรียนจากใบงานและสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว ข้าพเจ้าพบว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้ รู้จักการเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ และเข้าถึงสารสนเทศห้องสมุดประชาชน มีคุณธรรม คือ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความอดทนมุ่งมั่นจนสำเร็จ มีความพอประมาณในการใช้เวลาศึกษาเรียนรู้เหมาะสมในการเรียนรู้ตามหัวข้อที่กำหนด วางแผนการทำงานให้เสร็จตามเวลา เกิดมิติด้านสังคมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน เลือกลงใช้สื่อการเรียนรู้ในการเรียนรู้ที่เหมาะสม และนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

จากการจัดการเรียนรู้ของข้าพเจ้าสามารถเป็นแบบอย่างให้กับเพื่อนครูในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี และข้าพเจ้าเห็นว่าสามารถน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการใช้ได้ในทุก ๆ เรื่อง และจะเป็นผลดีต่อผู้นำนามาปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตน หรือการปฏิบัติงาน

ตัวอย่างที่ ๒

ในการดำเนินชีวิตประจำวันของข้าพเจ้า ได้ดำเนินชีวิตในแต่ละวันโดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ คำนึงถึงการปฏิบัติที่เริ่มจากสิ่งที่ยาก คือ การยึดหลักการดำเนินชีวิตที่อยู่บนหลักความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม

ข้าพเจ้ายึดหลักความประหยัด ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ลดความฟุ่มเฟือยของใช้ที่ไม่จำเป็นในชีวิตประจำวันลง ใช้ชีวิตให้เกิดความสมดุลและมีความสุข โดยไม่ต้องเบียดเบียนผู้อื่น พึ่งพาตนเองในทุกด้าน รู้จักการวางแผน ใช้ชีวิตเพื่อมีความสุขจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ชีวิตของข้าพเจ้ามีระเบียบมากขึ้น มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและเพื่อนร่วมงาน สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ข้าพเจ้าจะช่วยให้ ครอบครัวของข้าพเจ้ายังมีการเพาะปลูกพืชผักสวนครัวไว้รับประทานภายในครัวเรือน เมื่อผักออกผลเหลือรับประทาน ข้าพเจ้าจะนำไปแบ่งปันให้กับเพื่อนบ้าน และเพื่อนบ้านยังได้แบ่งปันผักที่บ้าน ข้าพเจ้าไม่ได้ปลูกมาให้ข้าพเจ้ารับประทาน การเพาะปลูกผักสวนครัวสามารถทำได้ทุกครัวเรือน ข้าพเจ้าได้แนะนำให้นักศึกษาในความดูแลของข้าพเจ้าปลูกผักสวนครัวไว้ทานเอง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครอบครัวของนักศึกษา โดยสอดแทรกในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษารู้จักถนอมและเผยแพร่ความรู้ที่มีให้กับคนในชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์และการอยู่ร่วมกันแบบพอเพียง

จากสิ่งที่ข้าพเจ้าได้เขียนเล่าไปแล้วในข้างต้น จะเห็นว่าข้าพเจ้าได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การอยู่อย่างพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้พอเหมาะพอดีไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป ใช้ชีวิตตามทางสายกลาง บนพื้นฐานของความไม่ประมาท โดยยึดหลักความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีการทำบัญชีรายรับรายจ่ายประจำเดือน เพื่อวิเคราะห์แยกแยะว่าสิ่งใดจำเป็นในชีวิตและสิ่งใดไม่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ชีวิตมีความสุขอย่างพอเพียง

ตัวอย่างเรื่องเล่าของผู้เรียนแกนนำ

ในการพัฒนาและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (เขียนด้วยลายมือของผู้เรียน)

เรื่องเล่าของผู้เรียนในการพัฒนาและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่องเล่าของผู้เรียนแกนนำ .....

การพัฒนาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าพเจ้า.....
โดยเริ่มจากการที่ข้าพเจ้าได้เข้าอบรมหลักสูตรพัฒนาหลักความคิดตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง ของ ..... และจาก การศึกษาทางภาคความรู้
เพิ่มเติมจากหนังสือตามรอยพระราชาดำริเศรษฐกิจพอเพียง ทศวรรษใหม่ของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในรัชกาลที่ ๙ สามารถนำมาปฎิบัติได้อย่างแท้จริงทำให้ข้าพเจ้ามีความ
ความเข้าใจในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฎิบัติได้ในชีวิตประจำวัน
อย่างแท้จริง และเห็นผลดีในอย่างดี สิ่งแรกที่ข้าพเจ้าได้รับคือ ความสุขที่ได้รับโดยข้าพเจ้า
ได้ดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานที่เรียบง่าย เดินทักยกลาง มีความพออยู่พอกินอย่างมี
น้ำต่อน และไม่ประมาทในการใช้ชีวิต ความดีในอยู่ อย่างภาคภูมิใจในตนเอง
และ น้อมระลึกถึง พระมหากษัตริย์คุณ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในรัชกาลที่ ๙
โดยคำนึงถึงหลักตามพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ตลอดจน
ได้ความรู้ ที่ได้รับจากครู ความรอบคอบ และตนริเริ่ม ตีลดริเริ่ม อันดีงาม ปรารถนากับการ
วางแผนการตัดสินใจและการกระทำโดยตั้งมั่นอยู่ในความดีมีคติใจว่าทำดีได้ดี
ในสิ่งที่ได้มาไว้ควรต้องดีเสมอ มีเหตุผล ประหยัดได้ให้ชีวิตอย่างพอเพียง หลักในการดำเนินชีวิต
ของข้าพเจ้า มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย อยู่อย่างพอเพียงจึงเริ่มศกการปรับเปลี่ยนทัศนคติ
ของข้าพเจ้าให้เป็นคนอยู่อย่างกินง่ายลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิต พึ่งพาตนเองให้มากที่สุด
มีความยึดเหนี่ยวในกสิกรรมชีววิถี เช่น การปลูกผักไว้กินเองโดยใช้เหลือที่ในสวนปลูกทุกอย่าง
ที่กินมีผลผลิตมาก ก็นำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายในครอบครัวใช้จ่ายแบบประหยัด
มีขี้นดข้าพเจ้าก็ทำให้พอดีกับตนเองไม่พึ่งคนอื่น ไม่ใช้จ่ายเกินตัว จัดทำบัญชีรายรับ
รายจ่ายในแต่ละเดือน เพื่อให้อู้ สัดส่วนตัวเงินที่ได้มา และต้องจ่ายไปและตั้งเก็บออม
โดยการแบ่งเงินเป็น สัดส่วน 1. มีการออมเงินสำหรับดูแลตนเองและคนในครอบครัว
2. เป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว 3. เป็นค่าใช้จ่ายในยามจำเป็น เช่น ข้าพเจ้าต้องซื้อของใช้
ข้าพเจ้ามีการวางแผนและบันทึกรายการของใช้ที่ละซื้อเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เป็นต้น
ข้าพเจ้ากระทำสิ่งใดก็ตาม ข้าพเจ้าจะกระทำหรือตัดสินใจ เสียก็ให้พอดี เหมาะสมกับฐานะ
ความเป็นอยู่แก่พอเพียงไม่เห็นแก่ตัว และเห็นจิตอาสาพระราชทานและนำพหุประโยชน์
ให้ชุมชนสังคมอยู่ดีมีสุข มีความเจริญรพชาวม มีความอดทนต่อความยากลำบาก
พยายามทำงานอย่างเต็มความสามารถไปเรียนรู้และมันศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติม
อยู่เป็นนิสัย ไม่เห็นแก่ตัว และอบรมสั่งสอนบุตรหลาน ให้เป็นคนดี ห่างไกลจาก
สิ่งเสพติด และอบาขมขกษาภิระการ ข้าพเจ้ามีการวางแผน การทำงานให้ตนเองเสมอ
มีการจัดเรียงลำดับความสำคัญ และไปเรียนรู้ หาความรู้ เพิ่มเติม จากวารสารหนังสือ
ศิลปวิถีโอ หรือการที่ทุกถามผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ เพื่อลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน
ให้มากที่สุด นอกจากนี้ข้าพเจ้า ยัง ไปหาความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลง
ของสังคมอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสารศึกษา เรื่อง สรีรภาพที่ดี
เพื่อนำมาใช้ใน การวางแผน การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข สร้าง ภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง
โดยมีวิถีมารดา ครอบครอบสั่งสอน ข้าพเจ้า ให้เป็น คนดี คิดดี ทำดี ใข่ยัน อดทน
มีความกตัญญู รู้จักบุญคุณ ประหยัด และซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น

ข้าพเจ้าจึงนำมาใช้เป็นคติประจำใจในการดำเนินชีวิต การทำงานของข้าพเจ้า
จนถึงทุกวันนี้ ทำให้สามารถใช้ชีวิตแบบพออยู่พอกินอย่างมีความสุข

เรื่องเล่าของผู้เรียนแกนนำในการพัฒนาและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าพเจ้า ..... (ชื่อผู้เรียน)..... โดยเริ่มจากการที่ข้าพเจ้าได้เข้าอบรมหลักสูตรพัฒนาหลักการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ..... (ชื่อสถานศึกษา)..... และจากการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือตามรอยพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 สามารถนำมาปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้ ความเข้าใจในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริงและเห็นผลเป็นอย่างดี สิ่งแรกที่ข้าพเจ้าได้รับ คือ ความสุขที่ได้รับ โดยข้าพเจ้าได้ดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานที่เรียบง่าย เดินสายกลาง มีความพออยู่พอกินอย่างเป็นขั้นตอน และไม่ประมาทในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ ภาควิชาใจในตนเอง และน้อมระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในหลวงรัชกาลที่ 9 โดยคำนึงถึงหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้ที่ได้รับจากครู ความรอบคอบ และคุณธรรม ศีลธรรมอันดีงาม ประกอบกับการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำโดยตั้งมั่นอยู่ในความดี มีคติประจำใจว่าทำดีได้ดี ใช้สติปัญญาไตร่ตรองอยู่เสมอ มีเหตุผล ประหยัด ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง หลักในการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้ามีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายอยู่อย่างพอเพียง จึงเริ่มจากการปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าพเจ้าให้เป็นคนอยู่อย่างง่าย ๆ ลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิต พึ่งพาตนเองให้มากที่สุด มีความยืดหยุ่นในการใช้ชีวิต เช่น การปลูกผักไว้กินเอง โดยใช้เนื้อที่ในบ้านปลูกทุกอย่างที่กิน มีผลผลิตมากก็นำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายในครอบครัว ใช้จ่ายแบบประหยัด มัธยัสถ์ ข้าพเจ้าก็ใช้ให้พอดีกับตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ใช้จ่ายเกินตัว จัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายในแต่ละเดือน เพื่อให้รู้สัดส่วนของเงินที่ได้มา และต้องจ่ายไป และต้องเก็บออม โดยการแบ่งเงินเป็นสัดส่วน 1. มีการออมเงินสำหรับดูแลตนเองและคนในครอบครัว 2. เป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว 3. เป็นค่าใช้จ่ายในยามจำเป็น เช่น ข้าพเจ้าต้องซื้อของใช้ ข้าพเจ้ามีการวางแผนและบันทึกรายการของใช้ที่จะซื้อเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เป็นต้น ข้าพเจ้ากระทำการใดก็ตาม ข้าพเจ้าจะกระทำหรือตัดสินใจเลือกให้พอดีเหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่แบบพอเพียง ไม่เห็นแก่ตัว และเป็นจิตอาสาพระราชทานและบำเพ็ญประโยชน์ ให้ชุมชนสังคมอยู่เสมอ มีความเพียรพยายาม มีความอดทนต่อความยากลำบาก พยายามทำงานอย่างเต็มความสามารถ ใฝ่เรียนรู้และหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เป็นนิสัย ไม่เห็นแก่ตัวและอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้เป็นคนดี ห่างไกลจากสิ่งเสพติด และอบายมุขทุกประการ ข้าพเจ้ามีการวางแผนการทำงานให้ตนเองเสมอ มีการจัดเรียงลำดับความสำคัญ และใฝ่เรียนรู้ หาความรู้เพิ่มเข้ามาจากการอ่านหนังสือ คลิปวิดีโอ หรือการซักถามตัวผู้มีประสบการณ์ เพื่อลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงานให้มากที่สุด นอกจากนี้ ข้าพเจ้ายังใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เรื่องสุขภาพที่ดี เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข สร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง โดยมีบิดามารดาคอยอบรมสั่งสอนข้าพเจ้าให้เป็นคนดี คิดดี ทำดี ขยัน อดทน มีความกตัญญู รู้จักบุญคุณ ประหยัด และซื่อสัตย์สุจริต ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ข้าพเจ้าจึงนำมาใช้เป็นคติประจำใจในการดำเนินชีวิต การทำงานของข้าพเจ้า จนถึงทุกวันนี้ ทำให้สามารถใช้ชีวิตแบบพออยู่พอกินอย่างมีความสุข

ตัวอย่าง กำหนดการประชุม

กำหนดการประชุมศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ณ สกร.ระดับอำเภอ..... จังหวัด.....

เวลา	กิจกรรม
๐๗.๓๐ - ๐๘.๓๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - นายอำเภอ..... ภาคิ์เครือข่าย คณะผู้บริหาร คณะครู/บุคลากร และผู้เรียนแกนนำพร้อมกัน ณ บริเวณ สกร.ระดับอำเภอ..... เพื่อต้อนรับคณะกรรมการประเมิน - นักศึกษา สกร.ระดับอำเภอ..... กัดดอกไม้ให้กับคณะกรรมการประเมิน
๐๘.๓๐ - ๑๐.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - ประธานคณะกรรมการประเมิน ผู้เข้าร่วมการประเมินทุกท่านเคารพธงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ และกล่าวคำปฏิญาณตน พร้อมกัน ณ บริเวณหน้าเสาธง - คณะกรรมการประเมิน นายอำเภอ..... ภาคิ์เครือข่าย คณะผู้บริหาร คณะครู/บุคลากร และผู้เรียนแกนนำ ประจำที่นั่ง ณ ห้องประชุม สกร.ระดับอำเภอ..... - (ชื่อ - นามสกุล)..... นายอำเภอ..... กล่าวต้อนรับคณะกรรมการประเมิน (ในนามผู้แทนพื้นที่) - (ชื่อ - นามสกุล)..... ผู้อำนวยการสำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด..... กล่าวต้อนรับคณะกรรมการประเมิน (ในนามหน่วยงานต้นสังกัด) - แนะนำ นายอำเภอ..... ภาคิ์เครือข่าย คณะผู้บริหาร คณะครู/บุคลากร และผู้เรียนแกนนำ ที่มาให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการประเมิน - ชมวีดิทัศน์การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ของ สกร.ระดับอำเภอ..... จำนวน.....นาที่
๑๐.๐๐ - ๑๐.๑๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - ประธานคณะกรรมการประเมิน แนะนำคณะกรรมการ ชี้แจงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
๑๐.๑๐ - ๑๑.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - นายอำเภอ..... ภาคิ์เครือข่าย คณะผู้บริหาร คณะครู/บุคลากร ผู้เรียน แกนนำ และผู้เกี่ยวข้อง ให้ข้อมูลและตอบข้อซักถามของคณะกรรมการ ประเมิน
๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการเยี่ยมชมศูนย์รวมข้อมูลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

เวลา	กิจกรรม
	<p>- คณะกรรมการเยี่ยมชมนิทรรศการของสถานศึกษาเครือข่าย เช่น สกร.ระดับอำเภอ...../...../...../..... และศูนย์ฝึกอาชีพของ สกร.ระดับตำบล จำนวน.....แห่ง ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฐานการเรียนรู้..... ของ สกร.ตำบล..... - ฐานการเรียนรู้..... ของ สกร.ตำบล..... - ฐานการเรียนรู้..... ของ ศศช. .... ตำบล..... - ฐานการเรียนรู้..... ณ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ..... - ฐานการเรียนรู้..... ณ สกร.ระดับตำบล..... <p>(โดยมีมัคคุเทศก์ สกร. เป็นผู้นำเยี่ยมชม)</p>
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน ณ .....
๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	- ออกเดินทางเยี่ยมชมฐานการเรียนรู้..... ณ .....
๑๕.๐๐ - ๑๕.๓๐ น.	- คณะกรรมการประเมินประชุมเพื่อสรุปผลการประเมิน
๑๕.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.	<p>- ผู้บริหาร ครู ผู้เรียนแกนนำ และคณะกรรมการประเมิน พร้อมกัน ณ ห้องประชุม สกร.ระดับอำเภอ..... เพื่อรับฟังข้อสรุปและสะท้อนผลการดำเนินงาน</p>

หมายเหตุ กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

คำสั่งกรมส่งเสริมการเรียนรู้

ที่ ๔๔๘ /๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแนวทางการเตรียมความพร้อมสถานศึกษาพอเพียงให้เป็น
ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กรมส่งเสริมการเรียนรู้

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายมุ่งพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่ง ให้สามารถจัดกระบวนการ
การเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน
 และภาคีเครือข่าย ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน และได้จัดทำคู่มือการ
 ประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับ
 ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน และภาคีเครือข่าย มีความรู้ ความเข้าใจ
 การใช้คู่มือการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) ในการเตรียมความพร้อมสถานศึกษาพอเพียงให้เป็น
 ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริม
 การเรียนรู้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ ประกอบกับมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้
 พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการแนวทางการเตรียมความพร้อมสถานศึกษาพอเพียงให้เป็น
 ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. คณะที่ปรึกษา

๑.๑ นายคมกฤช จันทร์ขจร	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
	รักษาราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
๑.๒ นางสาวทรงศรี วีระรังษิยากรณ์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
๑.๓ นางวุฒิพล ทับธานี	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

โดยมีหน้าที่ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการแนวทางการเตรียม
 ความพร้อมสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
 กรมส่งเสริมการเรียนรู้

๒. คณะทำงาน

๒.๑ นายเจริญฤทธิ์ จันทร์เจริญ	ผู้ทรงคุณวุฒิกระทรวงศึกษาธิการ	ประธานคณะทำงาน
๒.๒ นายบุญฤกษ์ มะศิริ	ผู้ทรงคุณวุฒิกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน

๒.๓	นางสาวไข่แก้ว ปวงคำคง	ผู้ทรงคุณวุฒิกระทรวงศึกษาธิการ	คณะกรรมการ
๒.๔	นางสาวพัชรา จงโกรย	ข้าราชการบำนาญ	คณะกรรมการ
๒.๔	นางพัชรินทร์ บัวสนิท	ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์ เพื่อการศึกษา นครสวรรค์	คณะกรรมการ
๒.๕	นางมาเลียม จันทรพรหม	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร	คณะกรรมการ
๒.๖	นางอุมาภรณ์ มโนภิรมย์	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	คณะกรรมการ
๒.๗	นางนิภา พุ่มกะเนาว์	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง	คณะกรรมการ
๒.๘	นางศิริพร งามจันศรี	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดสระแก้ว	คณะกรรมการ
๒.๙	นางยุพเรศ แก้วจงประสิทธิ์	ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา นครสวรรค์	คณะกรรมการ
๒.๑๐	นายเสถียรพงศ์ ใจเย็น	ครูชำนาญการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่	คณะกรรมการ
๒.๑๑	นางสาวณัชชา หงษาวงษ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดอุดรธานี	คณะกรรมการ
๒.๑๒	นางสมหมาย เสือนาราง	ครูอาสาสมัคร กศน. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	คณะกรรมการ
๒.๑๓	นางเอี่ยมพร สุขเมธาวัฒน์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมกิจการ การศึกษาและเครือข่าย กรมส่งเสริมการเรียนรู้	คณะกรรมการ และเลขานุการ
๒.๑๔	นางสาวณัญชิตา สยานันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ กรมส่งเสริมการเรียนรู้	คณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๑๕ นางสาวจิตรลดา โคตรโนนกอก	นักวิชาการศึกษำำนำำญการ กรมส่งเสริมการเรียนรู้	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๑๖ นางสาวสุจิตตรา เทพเทียน	นักวิชาการศึกษา กรมส่งเสริมการเรียนรู้	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่

๑. พิจารณา ปรับปรุง แก้ไข และตรวจสอบแนวทางการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา
พอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กรมส่งเสริมการเรียนรู้
ให้สอดคล้องกับคู่มือการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายคมกฤษ จันทรขจร)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

รักษาราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

คำสั่งกรมส่งเสริมการเรียนรู้

ที่ ๑๓๒๐๗/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้
เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายมุ่งพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพด้วยความยั่งยืน จึงมีการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งศึกษาดูงานให้แก่ผู้เรียน บุคลากร ประชาชน ตลอดจนสถานศึกษา และภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน นั้น

เพื่อให้แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีความครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นไปตามคู่มือการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ ประกอบกับมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. นายธนากร ดอนเหนือ	อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้	ที่ปรึกษา
๒. นายชัยพัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้	ที่ปรึกษา
๓. นางสาวเอี่ยมพร ศรีภูวงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมกิจการ การศึกษาและเครือข่าย	ประธาน
๔. นายบุญฤกษ์ มะศิริ	ผู้ทรงคุณวุฒิกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๕. นางสาวไขแก้ว ปวงคำคง	ผู้ทรงคุณวุฒิกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๖. นางมาเลียม จันทร์พรหม	ข้าราชการบำนาญ	คณะทำงาน
๗. นางสาวพัชรา จงไกรย	ข้าราชการบำนาญ	คณะทำงาน
๘. นายสัญญา ยุบลชิต	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดกระบี่	คณะทำงาน
๙. นายรัฐวิศ เสถียรรัมย์	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยภูมิ	คณะทำงาน

๑๐. นางพัชรินทร์...

๑๐. นางพัชรินทร์ บัวสนิท	ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์ เพื่อการศึกษา นครสวรรค์	คณะทำงาน
๑๑. นางนิภา พุ่มกะเนาว์	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง	คณะทำงาน
๑๒. นางนวพรรษ จันทราทูล	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู	คณะทำงาน
๑๓. นางวิมลพรรณ กุลต์ถ์นาม	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดสุรินทร์	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวชนัญชิตา สยานันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา	คณะทำงาน
๑๕. นายเสถียรพงศ์ ใจเย็น	ครูชำนาญการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวสมหมาย เสื่อนาราง	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	คณะทำงาน
๑๗. นางไทยรัฐ บางบ่อ	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวจิตรลดา โคตรโนนกอก	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษา และเครือข่าย	คณะทำงาน และเลขานุการ
๑๙. นางสาวณัชชา หงษาวงษ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษา และเครือข่าย	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นางสาวสุจิตตรา เทพเทียน	นักวิชาการศึกษา กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษา และเครือข่าย	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้...

โดยให้คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่บรรณาธิการแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสังกัด
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา และเป็นไปตามคู่มือ
การประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายธนากร ดอนเหนือ)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นายธนากร ดอนเหนือ อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
๒. นายชัยวัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

คณะทำงาน

๑. นางสาวเอื้อมพร ศรีภูวงศ์ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
๒. นายบุญฤกษ์ มะศิริ ผู้ทรงคุณวุฒิกระทรวงศึกษาธิการ
๓. นางสาวไข่มแก้ว ปวงคำคง ผู้ทรงคุณวุฒิกระทรวงศึกษาธิการ
๔. นางมาเลียม จันทร์พรม ข้าราชการบำนาญ
๕. นางสาวพัชรา จงไกรย ข้าราชการบำนาญ
๖. นายสัญญา ยุบลชิต ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดกระบี่
๗. นางพัชรินทร์ บัวสนิท ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษานครสวรรค์
๘. นางนิภา พุ่มกะเนาว์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอกระบี่ จังหวัดระนอง
๙. นางนพพรช จันทราทูล ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู
๑๐. นางวิมลพรรณ กุลรัตน์นาม ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสุรินทร์
๑๑. นางสาวชนัญชิตา สยานันท์ นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ กองมาตรฐานและส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ
๑๒. นายเสถียรพงศ์ ใจเย็น ครูชำนาญการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
๑๓. นางสาวจิตรลดา โคตรโนนกก นักวิชาการศึกษานำนาฏการ กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
๑๔. นางสาวณัชชา หงขวางษ์ นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
๑๕. นางสาวสุจิตตรา เทพเทียน นักวิชาการศึกษา กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
๑๖. นางสมหมาย เสือนาราง ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร
๑๗. นางไทยรัฐ บางป่อ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

คณะบรรณาธิการ

๑. นางสาวเอื้อมพร ศรีภูวงศ์ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
๒. นางสาวชนัญชิตา สยานันท์ นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ
๓. นางสาวจิตรลดา โคตรโนนกก นักวิชาการศึกษานำนาฏการ
๔. นางสาวณัชชา หงขวางษ์ นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๕. นางสาวสุจิตตรา เทพเทียน นักวิชาการศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- กลุ่มงานส่งเสริมหน่วยงานและสถานศึกษา
กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ กรมส่งเสริมการเรียนรู้

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ